

Hodnotenie volebného obdobia 2018-2022

Býva dobrým zvykom na sklonku každého obdobia zhodnotiť a zbilancovať to, čo všetko sa podarilo zrealizovať. Dá sa konštatovať, že volebné obdobie 2018-2022 bolo jedným z najťažších za posledné roky v samospráve. Polovicu obdobia nás obmedzovala v práci pandémia korona vírus nový COVID 19, do toho išlo postupné zvyšovanie cien, čo prepuklo do hospodárskej, ekonomickej, energetickej krízy a zároveň každú obec na Slovensku nejakým spôsobom zasiahla vojna na Ukrajine. Týmto všetkým sa musela vysporiadať každá samospráva vrátane aj našej obce Lužianky a popri tom zabezpečiť riadny život v obci a pasovať sa s každodennými problémami. Napriek všetkým obmedzeniam a ťažkostiam sa podarilo urobiť kus poriadnej roboty, aj keď mnohí z vás vážený čitatelia to ani nevnímajú a myslíte si, že sa neurobilo v našej obci vôbec nič. Na priblíženie, Vám niektoré akcie priblížim a zhrniem v jednotlivých oblastiach investícií.

Uznávame, že niečo išlo hladko a s niečím sme sa pasovali aj niekoľko rokov, ale výsledok bol taký, že sa to nakoniec podarilo zrealizovať pre dobro vecí a v prospech vás všetkých.

Jednotlivé oblasti investícií a činností vo volebnom období 2018-2022:

Kanalizácia

- vybavenie stavebného povolenia pre „Kanalizáciu obce Lužianky III. etapu“ 1.časť, 2.časť a 3.časť
- realizácia a vybudovanie Kanalizácie obce Lužianky 1.časť a 2.časť
- Kolaudácia Kanalizácie obce Lužianky III. etapa 1.časť a 2.časť
- Začiatok budovania poslednej 3.časti III. Etapy kanalizácie september 2022 časť Holotka a ulice Na ihrisko, Rastislavova, Športová ulica
- Postupné vymieňanie kanalizačných poklopov na Rastislavovej ulici

Oprava a rekonštrukcia komunikácií:

- Rekonštrukcie miestnej komunikácie

Obežná ulica, Švantnerova ulica, Radošinská ulica, Počasie, Venušina ulica, Sasinkova ulica, začiatok ulice Na ihrisko

- Výstavba chodníka na Sasinkovej ulici, výstavba chodníka smerom na železničné priestectie na Holotke, oprava chodníkov na Rastislavovej ulici

- Oprava napojenia z miestnych komunikácií na Rastislavovu ulicu 5x

- Parkovisko pri zdravotnom stredisku

- Vybudovanie obrátiska pre motorové vozidlá na ulici Kajsa II

- Vybudovanie autobusovej zástavky na Holotke

Budovy

- Výstavba Studeného skladu pre ne-mobilnú mechanizáciu

- Prístavba MŠ

- Oprava a brúsenie parkiet v sále KD,

- Rekonštrukcia sociálnych zariadení obecného úradu

- Oplotenie areálu Materskej školy

- Postupná oprava obecného Domčeka

- Úprava priestorov pred obecným úradom

- Vzduchotechnika v školskej jedálni a kuchyni

- Rekonštrukcia palubovky a a osvetlenia v telocvični

Cintoríny

- Vybudovanie kolombária na novom cintoríne

- Vyhotovenie projektovej dokumentácie na parkovisko pri cintoríne Kajsa

- Oprava križa na starom cintoríne

- Starostlivosť o zeleň na všetkých cintorínoch

- Vybudovanie chodníkov na cintoríne Kajsa

Energie

- Výkup pozemkov potrebných k elektrifikácii

- Vybudovanie dvoch transformátorových staníc pre posilnenie elektrickej energie na ulici Vínárska a Závodníkovej ulici

- Prebieha výkup pozemkov pre posilnenie energie na ulici Kajsa, projektová dokumentácia je vypracovaná,

Športoviská, detské ihriská

- Vybudovali sa opravili a doplnili detské ihriská Na holotke, Počasie, Kajsa, Pri kamennom moste, v areáli materskej školy

- Na futbalovom ihrisku sa urobila závlaha futbalového trávnik

- Postupne sa upravujú priestory šatní

- Rekonštruje sa bytová jednotka, tak aby vznikol samostatný byt s príslušenstvom

- Vybudovala sa nová brána od Radošinskej ulice

- Zabezpečil sa projekt na vytvorenie športovej záhrady na Kajsy, vybavilo sa stavebné povolenie a podal sa projekt na získanie nenávratného finančného

príspevku (je vo fáze hodnotenia)

- Podal sa projekt na zateplenie šatní na futbalovom ihrisku

Bezpečnosť v obci

- O bezpečnosť v obci sa stará obecná polícia, ktorá už veľa krát objasnila aj závažné trestné či, alebo bola súčinná pri ich objasňovaní trestných činov, priestupkov,

spolupráca pri zabezpečovaní spoločenských, kultúrnych a športových podujatí.

- Posilnil sa kamerový systém, celkový počet kamier v obci je 35 kamerový systém slúži pre udržanie verejného poriadku, čistoty v obci a

- Začala sa výstavba hasičskej zbrojnice, ktorá po jej dokončení bude slúžiť našim dobrovoľným hasičom

- Dostali sme nový hasičský automobil IVECO

Verejná doprava

- Obec už dlhé roky financuje mestskú autobusovú dopravu spoj č.21 a spoj č.8

Kultúrno spoločenské vyžitie

- Obec organizovala počas obdobia mnoho kultúrno spoločenských akcií, ako boli: Fašiangová veselica a pochovávanie basy, súťaže vo varení gulášu Lužiansky kotlík a zábavky pre deti, Mikuláša, Lyžovačku a sánkovačku na Donovaly, Hodové zábavy,

Spolupráca so spoločenskými organizáciami

- V obci je 8 spoločenských organizácií a jedna športová so všetkými sme spolupracovali, poskytovali priestory, podporovali finančne materiálne, ale aj materiálne menovite sú to organizácie: Základná organizácia chovateľov poštových holubov, Základná organizácia Jednoty dôchodcov, Poľovné združenie Berbecíny, Dobrovoľný hasičský zbor, Spevácka skupina Lužančanka, Folklórny súbor lúč Lúč, Slovenský zväz záhradkárov Základná organizácia a Obecný futbalový klub

Sociálna sféra

- Zaviedol sa finančný príspevok na vývoz žumpy
- Vypracovanie projektovej dokumen-

tácie pre Denný stacionár, získanie stavebného povolenia a podanie žiadosti na fondy EU

- Vypracovanie projektovej dokumentácie pre Domov seniorov, získanie stavebného povolenia
- Obec mala k dispozícii sociálneho pracovníka
- Rozvoz obedov seniorom
- Príspevok na stravu pre seniorov

Pozemkové úpravy a nákup pozemkov

- Odkúpil sa pozemok pod miestnu komunikáciu na Nejedlého ulici
- Odkúpil sa pozemok pre potreby vybudovania Športovej záhrady a spája ulice Kajsa a Kajsa II
- Odkúpila sa časť pozemku pri cintoríne Kajsa pre vybudovanie parkoviska a prístupovej cesty
- Odkúpili sa pozemky pod rozpadajúcimi budovami,
- Odkúpili sa pozemky v rámci JPÚ, ktoré v obci prebiehajú v časti nad Teslovou ulicou
- Odkúpili sa pozemky pod novovybudovanými transformátorovými stanicami

- Nadobudli sme pozemky od SPF formou delimitačných protokolov.

Jozef Bojda,
starosta obce

Volby do orgánov samosprávneho kraja a do orgánov samosprávy obce

Obecné zastupiteľstvo v Lužiankach prerokovalo a určilo:

1. Podľa §166, ods. 3 zákona č. 180/2014 Z.z. o podmienkach výkonu volebného práva v znení neskorších predpisov a podľa § 11 ods. 3 písmena e) zákona 369/1991Zbierky o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov určilo jeden volebný obvod.

2. Podľa § 11 ods. 3 písmena e) zákona 369/1991Zbierky o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov určilo na celé volebné obdobie 2022-2026 pre voľby do obecného zastupi-

teľstva 9 poslancov.

3. Podľa § 11 ods. 4 písmena i) zákona 369/1991Zbierky o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov určilo na celé funkčné obdobie starostu na 100% rozsahu výkonu jeho funkcie (na celý pracovný úväzok).

Volby sa budú konať 29. 10. 2022 - od 700 h. do 2000 h. V obci máme vytvorené dva okrsky,

Okrsk I. tvoria Egrešová ulica, Horákova, Jahodová ulica, Kaplanova, Malinová ulica, Mesačná, Obežná, Pri trati,, Rastislavova, Smreková ulica, To-

poľová ulica a občania s pobytom len obec Lužianky.

Okrsk II tvoria ulice: Ciolkovského, Dunajského, Edisonova, Hlohovecká, Hronského, Kajsa, Kajsa II., Korytovská, Na Holotke, Na ihrisko, Nejedlého, Počašie, Pod Hliníkom, Prúdova, Radošinská, Sasinkova, Slivková ulica, Športová, Švantnerova, Tatranská, Teslova, Urbanova, Venušina, Vinárska, Vodárenská a Závodníkova.

Oba okrsky budú sídlit' v Kultúrnom dome v Lužiankach.

Zoznam zaregistrovaných kandidátov za obec Lužianky

Pre voľby starostu obce

1. Jozef Bojda, 57 r., starosta obce, Slovenská národná strana

2. Marián Líška, 48 r., súkromný podnikateľ, HLAS - sociálna demokracia

3. Matej Reháč, Mgr., 35 r., štátny zamestnanec, nezávislý kandidát

Pre voľby poslancov do obecného zastupiteľstva

1. Martin Beňo, Ing., 42 r., stavebný dozor, nezávislý kandidát

2. Milan Cabánek, Ing., 47 r., inžinier logistiky, Kresťanskodemokratické hnutie

3. Milan Ďurček, 45 r., SZČO, Hlas -

sociálna demokracia

4. Juraj Gregor, 33 r., výpravca vlakov, nezávislý kandidát

5. Zuzana Holešová, Ing., 56 r., pracovníčka vo výskume, Kresťanskodemokratické hnutie

6. Martin Lauko, 37 r., živnostník, Slovenská národná strana

7. Mária Macánková, Ing., 59 r., obchodno-ekonomická manažérka, nezávislý kandidát

8. Petra Obuchová, 42 r., policajtká, nezávislý kandidát

9. Jozef Oravský, 54 r., zámočník, Kresťanskodemokratické hnutie

10. Peter Pagačovič, 45 r., referent

zásobovania, odbytu, nezávislý kandidát

11. Matej Reháč, Mgr., 35 r., štátny zamestnanec, nezávislý kandidát

12. Richard Schwarc, Bc., 43 r., podnikateľ, Národná koalícia / nezávislý kandidát

13. Stanislav Šantavý, Ing., 55 r., konateľ spoločnosti, nezávislý kandidát

14. Andrea Vrabcová, Ing., 43 r., kontrolórka daní, Kresťanskodemokratické hnutie

15. Martin Zelenaj, 35 r., samostatne zárobkovo činná osoba, nezávislý kandidát

Morena

**Ty bohyňa, kde si svoju silu podela
Všetka tvoja sila dolu mostom padá,
po rieke Nitre si ty plávaš
nebude nám smutno za Tebou,
na druhý rok stretne sa s Tebou.**

Spevácka skupina Lužiančanka pod vedením jej vedúcej Eleny Vargovej a starostom obce Jozefom Bojdom v spolupráci so skupinou Lúč pripravili pre svojich spoluobčanov pekný program „Pochovávanie Moreny a príchod jari“. Morenu niesli od Obecného úradu po uliciach až k domu starostu a potom pri Kamenný most, kde ju zapálili a hodili do vody, ktorá ju odniesla preč.

Morena, bola Staroslovanská bohyňa zimy a smrti. Je zosobnená zimou, na jar končí jej vláda. Tradičným rituálom praktikovaným aj dnes je vynášanie Moreny a jej následné upálenie a utopenie. Najčastejšie sa hádže z mosta alebo zo skaly. Je veľmi zaujímavé, že napriek tisíce ročnému potláčaniu pohanských rituálov sa dodnes zachoval jeden z nich, a to vynášanie Moreny. Morena sa vynáša v nedeľu pred Veľkou nocou (tzv. Kvetná nedeľa).

Anna Stanová.

Veľká Noc,

alebo Veľkonočné sviatky je najvýznamnejší sviatok ktorý pripadá na marec alebo apríl po štyridsať dňovom pôste od skončenia Fašiangov. Veľká noc je pre kresťanov oslavou vzkriesenia, Ježiša Krista po jeho smrti na kríži. Tieto sviatky sú hlavne ponímané ako zoskupenie určitých dní, počas ktorých dochádza ku magicko – ochranným a očistným praktikám alebo rituálom. Kvetná nedeľa, Zelený štvrtok, Veľký piatok, Biela sobota, Veľkonočná nedeľa a Veľkonočný pondelok. To sú najhlavnejšie dni, ktoré tvoria kosť celého tohto sviatočného obdobia Veľkej Noci.

Anna Stanová

Stavanie mája

Stavanie mája je každoročná tradícia. Mládenci stavajú máje svojim dievčatám. Spevácka skupina Lužiančanka, Lúč a dôchodcovia spoluprácou a finančnou podporou pána starostu Jozefa Bojdu pripravili pekný program „Stavanie mája“, ktorý sa postavil pred Obecný úrad. Spevácke skupiny podporovali našich chlapov pri stavaní mája peknými májovými piesňami. Potom sme sa posilnili dobrým gulášom, ktorý nám uvaril Paľko Slovák. Ďakujeme.

Anna Stanová

Deň matiek

Tak ako tmavú noc rozjasní hviezdica, rozjasní v nás deň úsmevom mamička.

„Mama“ najkrajšie slovo. Mama je prvé slovo, ktoré batola povie svojej mame. Mama je všetko. Vychová deti, pomôže im. Celý svoj život zasväť deťom. Preto tento deň, ktorý pripadá na druhú májovú nedeľu venujeme oslave matkám. I v tomto roku, kedy druhá májová nedeľa pripadla na 10.mája, si naša Základná organizácia Jednoty dôchodcov Slovenska, ve-

dená svojou predsedníčkou Mgr. Annou Oťapkovou v spolu so starostom obce Jozefom Bojdom pripravili pre svojich občanov: matky, babky pekný program k ich sviatku. Slávnostný program otvorili detičky z našej Materskej škôlky. Mali veľmi peknú a náročnú choreografiu. Po ich vystúpení sa prihovril starosta obce a poprial všetkým matkám, veľa zdravia a spokojnosti a najstaršej prítomnej matke v sále (Pavlínke Laukovej) odovzdal ako pozornosť malú kytičku kvetov.

O dobrú náladu sa postaral spevácky súbor s názvom „LIPKA“ s Dolných Krškán, ktorý nás zaujal umeleckým spevom. Po ich vystúpení v programe pokračoval spevák a imitátor Vítaloš. Súčasťou programu bolo i malé občerstvenie s kávou, zákuskom a veľkou čokoládou pre všetky prítomné matky.

Všetky matky Ďakujú za pripravený program Mgr. Anne Oťapkovéj a starostovi Jozefovi Bojdovi.

Anna Stanová

Majáles

Predposledný májový víkend tohto roka sme mali v našej obci možnosť zabaviť sa na spoločenskej akcii (plese) s názvom - Majáles. Všetci prítomní si pochvalovali túto príležitosť, ktorá po dvoch rokoch obmedzení spôsobených pandemiou, bola veľmi príjemne stráveným časom.

Rád by som úvodom poďakoval všetkým, ktorí sa na zorganizovaní Majálesu podieľali – kultúrnej komisii, mladým z Lužianok a tiež obecnému úradu Lužianky. Každý svojou nezanedbateľnou troškou prispel k tomu, aby sa toto spoločenské podujatie pre 120 ľudí mohlo v našom kultúrnom dome uskutočniť.

Do tanca nám hrali hudobná skupina DIOS a DJ Martin Vožár. O dobrú náladu nebolo vďaka nim naozaj núdza, ba čo viac, hudobná skupina DIOS si pre nás pripravila aj prekvapenie- výnimočne na tejto akcii ich spevom sprevádzal náš miestny farár Ondrej Kellner. Kto doteraz nemal možnosť spoznať jeho spevácke kvality, nemal o nich po vypočutí si jeho spevu, žiadne pochybnosti.

Začiatok Majálesu sme otvorili veľmi pekne pripraveným vystúpením skupiny mažoretiek. Následne bola zahájená tanečná zábava prvým tanečným kolom. Hostí okrem príjemnej hudby lákala na parket aj ponuka, ktorá sa neodmieta- prvé tri páry na parkete dostali odmenu vo forme prípitku na stôl. Výborná tanečná zábava a množstvo tanečných kreácií, ktoré hostia neúnavne predvádzali, bola prerušená podávaním teplej večere. Následne mali hostia možnosť dosýta sa vytancovať, čo skutočne aj využili- zabávali sme sa spoločne takmer do tretej hodiny

rannej.

Oddych medzi jednotlivými tanečnými kolami sme využili na tombolové žrebovanie, ktoré sa uskutočnilo počas dvoch prestávok. V hre bolo množstvo zaujímavých cien. Spomenieme napríklad poukážky do kina, darčekové koše či zapožičanie auta na víkend. Potešilo nás, že na našej obecnej, lužianskej akcii sme mohli vidieť zabávať sa viacero celých rodiniek- rodičov spoločne s deťmi. I týmto spôsobom sa snažíme o vytváranie našej obecnej komunity a pozitívnych medzigeneračných vzťahov.

Úsmev a vďačnosť ľudí pri záverečnom lúčení sú tou najkrajšou odmenou za vydarenou akciu. Už teraz sa tešíme na ďalšie podujatie, na ktorom sa stretne.

Martin Zelenaj, poslanec
OZ Lužianky

Seniori spoznávali krásu a históriu levického regiónu

Dňa 24. mája 2022, lužianski seniory sa zúčastnili krásneho výletu.

I keď ráno nás nevívalo slniečko, ktoré sa skrývalo pod mrakmi, naša túžba za poznávaním to nezmenilo.

Navštívili sme Obec Brhlovice, prvá písomná zmienka o obci je z roku 1245. V roku 2020 si pripomenuli 775. výročie. Kaštieľ bol postavený v roku 1725.

Dozvedeli sme sa, že domy sú postavené do skál, ktoré dosahujú až desať metrovú výšku.

Tvorí ju usadlosť v uličke "Šurda" centre pamiatkovej rezervácii ľudovej architektúry „Skalné obydlia“ Tieto obydlia boli obývané až do roku 2005.

V Leviciach nás už vívalo slniečko. So záujmom sme si pozreli Tekovské múzeum, ktoré je vlastivedného charakteru, zameriava sa na národopisný a prírodovedný výskum.

Od pána sprievodcu sme sa dozvedeli, že vzniklo zásluhou vrábeľského poštmajstra Jozefa Nécseyho, ktorý daroval svoju rozsiahlu zbierku. Múzeum túto zbierku postupne dopĺňa, archeologickými a národopisnými predmetmi, obrazmi a knihami. Miestny lekár daroval do múzea zachovalú lekárňu.

Naša cesta pokračovala do Želiezoviec, kde sme navštívili pamätnú izbu Francza Schuberta hudobného skladateľa, ktorý pôsobil v Želiezovciach v rokoch 1818 a 1824, ako domáci učiteľ hudby, dcér grófa Jána Esterházyho de Galantha. Múzeum je umiestnené tzv. Sovom zámočku.

Od pána sprievodcu sme sa dozvedeli zaujímavé informácie podfarbené, jeho osobným humorom a tak sme ani nezbadali, ako nám rýchlo ubehol čas.

Pochutnali sme si aj na Sacherevej torte, ktorá sa stala kulinárskou pochúťkou. Vymyslel ju ako šestnásťročný Eduard Sacher.

Podakovali sme sa pánovi Palakovi za zaujímavý a vtipný výklad a on pozorný hosťiteľ nás na cestu domov ponúkol pohárikom dobrej domácej pálenky, s dovetkom, aby nám neprišlo nevoľno v autobuse domov.

Šťastlivo, plní nových zážitkov a veľmi spokojní sme sa vrátili domov. Anna Stanová, členka ZO JDS Lužianky

Záhradkárov očarili krásy Považia

Putovanie po Považí, vnímanie jej malebnosti, počúvanie o jej histórii a súčasnosti obohacuje poznanie návštevníkov. Členovia výboru záhradkárov naplánovali zájazd na piatok 22.4.2022. V tento deň je aj Dňom Zeme, kde pre tento rok znie motto: Investujme do našej planéty.

Aspoň touto cestou si záhradkári pripomenuli závislosť na daroch, ktorú poskytuje naša zem, a svojim poznaním máme v úmysle chrániť jej poklady pre budúce generácie.

Prvou zástavkou bol Park miniatúr Podolie. Táto obec leží v Trenčianskom kraji v okrese Nové Mesto nad Váhom vo výške 188m n.m.

Hneď po príchode nás pracovníčka spoločnosti Matúšovo kráľovstvo oboznámila s minulosťou a súčasnosťou modelov miniatúrnych hradov.

Areál Parku miniatúr začali budovať pred 20. rokmi. V minulosti bolo na našom území okolo 150 hradov. V súčasnosti je niekoľko opravených, mnohé sa zachovali ako zrúcaniny a viaceré zanikli. V dnešnej dobe sa nachádza v areáli pod holým nebom 80 modelov hradov, zámkov, kostolíkov, chát, rozhľadní a rodinných domov vtedajších významných osobností. Modely hradov a zámkov sú zhotovené prevažne v mierke 1:50, a ostatné makety 1: 25 a 1: 30. Areál miniatúr ma unikátnu polohu priamo v srdci regiónu troch hradov, - Čachtice, Beckov a Tematín. Hlavným iniciátorom bol Juraj Hladký. Prvý model, hrad Branč vyrobil Michal Šimkovič. Tento hrad vznikol v 13. stor. na podnet trencianskeho župana Bašu. Potom sme si mohli prezrieť jednotlivé modely, kde pri každej miniatúre bola na tabuľke krátka charakteristika.

Z množstva modelov priblížim aspoň niektoré. Prvá písomná zmienka

o Čachtickom hrade je z 13.stor. Bol vystavaný na najvyššom kopci Malých Karpát. V súčasnosti je jeho markantným znakom päťhtranná obranná veža. Hradnými pánmi boli Matúš Čák Trenčiansky, Stibor zo Stiboríc, František Nádašdy s manž. Alžbetou Bathoryová. Model hradu má podobu približne z roku 1700.

Kamenný Hrad Beckov čnel na vápencovej skale od 13.stor., kde strážil obchodnú cestu vedúcu Považím. Neskoršie ho vlastnil Matúš Čák Trenčiansky a za vlády uhorského kráľa Žigmunda Luxemburského ho spravoval Stibor zo Stiboríc, šľachtic poľského pôvodu. Maketa hradu je z r. 1600 a zhotovilo ho Záujmové združenie Hradu Beckov.

Zrúcanina stredovekého Hradu Tematín sa nachádza na masíve Považský Inovec nad obcami Lúka a Hrádok. Okrem Matúša Čáka Trenčianskeho patril aj rodu Berčeniovým. Na model použili betón a plech.

Haličský zámok bol vystavený v 11. stor. nad obcou Halič neďaleko Lučenca. Habsburgovci ho prevzali do vlastníctva v 18. stor., ktorý ho predstavovali na honosné letné sídlo. Zámok často navštevoval František Lotrinský, manžel Márie Terézie. Sídlili tu aj pánovníci Stibor zo Stiboríc, rod Czoborovcov a Bakičovcov. V súčasnosti je zrekonštruovaný na modernú šetrivú stavbu v ktorej sa nachádza zámokový hotel Galicia Nueva, klenot Novohradu. Model je z obdobia vládnutia Márie Terézie. Je postavený z betónu a plechu a váži okolo 43 ton.

Južne od historického jadra Banskej Štiavnice bol postavený Nový zámok. Mal prímenie aj Dievčenský hrad, a mal úlohu obraňovať mesto proti Turkom. V neskoršom období hlásnik z jeho veže oznamoval presný

čas. Model je zhotovený z polystyrénovej živice.

Najstarší kostol na území Slovenska z 9.stor. z čias Veľkej Moravy pri obci Kopčany, ležiaci neďaleko Holiča v regióne Záhorie v Trnavskom kraji je kostol sv. Margity Antiochijskej. Kostol slúžil na cirkevné účely až do 18.stor., kedy bol v obci Kopčany postavený nový. Model je z 9. stor. v mierke 1:25.

Potešilo nás, že medzi miniatúrami sme objavili aj románsky kostolík sv. Michala Archanjela z Drážoviec, ktorý bol postavený v polovici 11.stor. Zhruba 12.a 13. stor. ho vlastnil Zoborský kláštor. V roku 1938, keď bola výstavba železničnej trate Lužianky – Zlaté Moravce, kostolík bol ohrozený, nakoľko sa začal ťažiť kameň z kopca na ktorom bol postavený, a kostolík mal padnúť za obeť. Vďaka protestom Drážovčanov bol zachránený. Model je v mierke 1:25.

My skôr narodený si s radosťou spomíname na poučné a vtipne podané rozprávky od Jozefa Cígera Hronského, ktoré sme čítali našim deťom, napr. Smelý zajko, alebo Smelý

zajko v Afrike, Budkáčik a Dubkáčik, atď. Starí rodičia spisovateľa bývali v Tužine (Horná Nitra). Po tragickej smrti starej mamy sa rodina presťahovala do Zvolena. Otec Jozefa pracoval na pile a vo Zvolene sa aj oženil. V roku 1896 sa im narodil syn, ktorý bol v dospelosti spisovateľ, maliar aj predseda Matice Slovenskej. Podklady pre maketu ich rodného domu v mierke 1:50 poskytol Literárny archív Slovenskej národnej knižnice v Martine.

Najmenšou stavbou v Parku miniatúr bol rodný dom Joža Nižňánskeho, ktorý sa narodil v r. 1903 v domčeku malej železničnej zástavky Brestovany, ktorý domček už neexistuje. Je autorom známych historických románov (Čachtická pani, Žena dvoch mužov, Dobrodružstvá Mórica Beňovského, atď.), básnikom, autorom povestí, prekladateľom z jazyka ruského, maďarského, nemeckého a francúzskeho. Model je z roku 1903.

Kostol Lukov – Venecia má súvislosť s talianskymi sklármi, ktorí v okrese Bardejov pôsobili. Je to drevený gréckokatolícky kostol sv. Kozmu a Damiana. Jeho raritou je, že je jeden z najkrajších, najväčších drevených kostolov na Slovensku a jediný pod-

pivničený. Jeho model je v mierke 1:25 a je zhotovený z dreva, lepidla a skla.

Pracovníci zo spoločnosti Matúšovho kráľovstva veľmi svedomito, zrozumiteľne a vzhľadne pripravili vstupenky, letáčky a webové stránky. Jednotlivé miniatúrne stavby sú detailne vyhotovené a označené výstižnými tabuľkami, čitateľným popisom a s dizajnerským citom. Ponúkaný tovar v predajni je paralelne označený so vstupenkou. Azda pri väčších skupinách návštevníkov, by sa im zišla väčšia predajňa, ktorá ponúka nielen občerstvenie, ale aj suveníry.

Potom sme sa presunuli zhruba o štyri km severnejšie do obce Čachtice. Tam nám pán sprievodca veľmi fundovane a s entuziazmom podal výklad o Čachtickom hrade, panstve a jeho panovníkoch. Výstavba Čachtického hradu sa začala v prvej polovici 13. stor. Koncom tohto storočia ho napadol český kráľ Přemysl Otačar II. Prvými majiteľmi boli Peter a Pongráč Hunt – Poznanovci. Aj Matúš Čák Trenčiansky, pán Váhu a Tatier ho nakrátko spravoval. Narodil sa v roku 1254 v Ostrihome a zomrel 18.3.1321. Bol pánom 50 hradov na západnom a

strednom Slovensku. No zomrel bez potomka. Po ňom nastúpil Stibor zo Stiboríc a neskôr jeho syn. Kráľ Žigmund daroval hradné panstvo Michalovi Orsagovi de Gut. Po vymretí tohto rodu kráľ Maximilián v 16. stor. dal hrad do zálohu Uršule Kanižajovej, vdove po Tomášovi Nádašdym. Jej syn František Nádašdy panstvo odkúpil a po jeho smrti v r. 1604 ho zdedila jeho manželka Alžbeta Báthoryová, ktorá žila v kaštieli v obci iba príležitostne, no väčšinou sa zdržovala na hradoch v Rakúsku a v Požoni (Bratislava). František Nádašdy bol obávaným protitureckým bojovníkom.

Pán sprievodca poznamenal, že história zaznamenáva Alžbetu Báthoryovú ako krvavú grófkku, ktorá sa kúpala v krvi mladých dievčat, aby si zachovala svoju mladistvosť. Aj jezuita Ladislav Thuróczy vo svojom literárnom diele to potvrdzuje. Povest' približuje, že po smrti manžela, jedna slúžka česala pani grófkku, ktorá jej nechtiac vytrhla pár vlasov, a panovníčka sa tak nazúrila, že ju dala zbiť až do krvi, pričom jej kvapka krvi dopadla na tvár a grófkka zistila že postihnuté miesto jej opeknelo. Aby si uchovala svoju krásu, začala kántriť dievča-

tá pomocou železnej panny, ktorej z hrude keď sa k nej dievča priblížilo vyskočili nože a dievča prebodli. Grófka bola veľmi pohostinná, ale aj prefíkaná. Hostí si vždy uctila výborným jedlom, pijatikou a muzikou. No keď hostia odišli, neďaleko hradu ich prepadli muzikanti preoblečení za zbojníkov, okradli ich a lup si delili s pani vladárkou.

V jednej legenda sa spomína, že palatín Juraj Thurzo bol priateľ s Františkom Nádašdym, ktorý mu pred smrťou zveril svoju rodinu pod ochranu. Vtedajší kňaz v Čachticiach, ktorý sa zúčastnil na sneme v Bratislave vzniesol na Báthoryčku obvinenie poddaných, ktorým dcéry v službe pani grófkovej záhadne zmizli. Preto gróf Juraj Thurzo dal obklúčiť sídlo Alžbety a po vstupe do vnútorných priestorov grófkou pristihol priamo pri čine. Pomocníkov Báthoryovej odsúdil na smrť a grófkou uväznil, kde 21.8.1614 zomrela. Grófka sa narodila 7.8. 1560 a zosobášila sa s Františkom Nádašdym 8.5.1575. V manželstve mali 5 detí, z ktorých dve zomreli a zostali iba Pavol, Anna a Katarína. O prestavbu hradu sa najviac zaslúžil syn Pavla, František Nádašdy II. Tento bol zapletený do Vešelénihho sprisahania, tak ho dal vtedajší panovník sťat a skonfiškovať majetok. Kráľ majetok prenajal Revajovcom a Draškovičovcom. Začiatkom 18. stor. sa majiteľmi stali Forgáčovci a Berčeníovci. Potom hrad vyhorel a neskôr panstvo získali Erdödyovci, Bruenerovci a Spingerovci. V súčasnosti je vlastníkom hradu obec Čachtice. Pre návštevníkov je otvorený od 20.8.2014. Anna sa vydala za Mikuláša Zrínskeho a Katarína za Juraja Drugeta.

Po chutnom obede sme nastúpili do autobusu, ktorý nás odviezol na

výstavisko do Trenčína, kde sa konal 26.ročník výstavy potrieb pre záhradkárov i včelárov a 2. ročník stavebného veľtrhu so zameraním na energetickú nenáročnosť s názvom „Drevodomypasív, Strechy -izolácie“.

26. ročník záhradkárskoho veľtrhu bol venovaný pocte Prof. Ivana Hričovského pri príležitosti jeho jubilea 90. rokov. Prof. Hričovský slávnostne otvoril veľtrh Záhradkár 2022., dňa 21.4.2022.

Slovenský Rád rytierov destilátov a Spoločnosť EXPO CENTER usporiadala 5. ročník medzinárodnej súťaže ovocných a obilných destilátov o PÁLENÔ MATÚŠA ČÁKA. Vyhodnotenie bolo 21.4.2022.

- Súťažiaci mohli získať ceny :
- Šampión PÁLENÔ MATÚŠA ČÁKA,
  - Víťaz kategórie,
  - Zlatý destilát,
  - Strieborný destilát,
  - Bronzový destilát

Slovenský Rád rytierov destilátov má aj svoju HYMNU.

Pavilón č.1. ponúkal včelárske potreby pre včelárov napr. kombinézy,

klobúky. Pre včelstvá krmivo, sírne knôty, ekologické liečivá. Na stáčanie medu medomety, poháre sklenené s viečkami, alebo plástové poháre na 1kg medu, cedidlá na med. K chovu včiel úle, rámiky, medzistienky, značkovače pre matky, oplodničky, ometače, dymáky, knihy s odbornou tematikou. Bolo možné ochutnať medovinu, alebo si ju zakúpiť od rôznych výrobcov. V ponuke boli medy agátový, lesný, kvetový, pastovaný, repkový.

Kto mal záujem o Drevodom s nízkou náročnosťou na energiu, mohol sa poinformovať o projektoch, materiáloch na jeho výstavbu, o slnečných kolektoroch, fotovoltických elektrárňach, tepelných čerpadlách, rekuperácii, dobe výstavby, cenových ponukách atď. u špecialistov na túto ekologickú problematiku.

V pavilóne 5 sa konala poradňa Biologická ochrana rastlín.

Praktické ukážky rezu ovocných drevín pod vedením Ing. Eduarda Jakubeka a Bohumíra Mojžiša bolo možné sledovať v tzv. Zelenom kruhu.

Na voľnej ploche boli predajné stánky, ktoré ponúkali množstvo kvetín kvitnúcich aj nekvitnúcich, bylín, kríčkov, stromčekov, priesad papriek, rajčín, uhoriek, baklažánov, zeleru, cibúľ ľalií, sukulentov atď. Bola možnosť si zakúpiť aj mäsovú výrobu, syry, múčne výrobky a tiež rôzne suveníry.

Zájazd nás veľmi obohatil a po dvojročnej prestávke sme si ho aj patrične vychutnali. História a súčasnosť navštívených miest Považia nás nabáda k tomu, aby sme boli vďační našim predkom a súčasníkom, ktorí vytvorili pozitívne hodnoty a snažili sme sa aj mi pokračovať v tejto tendencii.

Ing. Katarína Šebová, CSc.

Jarná burza rastlín.

Po dvoch rokoch nútenej pauzy, navzájom sa stretávať a vymieňať si svoje skúsenosti a poznatky v pestovaní, naši záhradkári znovu uskutočnili už v poradí 10. ročník burzy priesad úžitkovej zeleniny kvetov a črepníkových rastlín. Dňa 14. mája 2022 o 900 hod., pred Kultúrnym domom v Lužiankach, členovia výboru Základnej organizácie Slovenského Zväzu záhradkárov v Lužiankach, na pripravených stoloch ponúkli prinesené rastliny.

Burza chcela poukázať na to, že i dnes sú záhradkári, ktorí sa chcú podeliť nie len s priesadami úžitkovej zeleniny, kvetov i črepníkových kvetín, ale aj so svojimi skúsenosťami s pestovaním rastlín. Zároveň mala snahu obohatiť jednak návštevníkov burzy, ale aj prispieť k skrášleniu ich záhrad a priniesť radosť aj iným, ktorí dokážu obdivovať krásu, rôznorodosť a úžitok z vysadených rastlín.

Milan Cabánek

Ako som dopestovala melóny na dlažbe

Aj vy sa pokúšate pestovať melóny a vyrastú Vám 1-2 kg dynky?

Poradím Vám.

Keď mi začiatkom júna vyschol kvet, ktorý som zasadila do kamienkov pri múre domu, išla som na trh kúpiť druhý. Keď som však zbadala planty melóna, bolo rozhodnuté. Skúsim.

Maličkú plantu, ktorá mala sotva 3 listy a jeden z nich mal pozdrav od vtáčika zhora, nesľubovala bohatú úrodu. „Bude sa jej dariť, je poznačená“, okomentoval pán, keď mi ju podával. Dlho to tak nevyzeralo. Až kým mi nenapadlo, že jej sem-tam dám za štamperlík.

Od susedy som priniesla poklad z kurína, zaliala vodou a občas pridala poldeci do zálievky. A čuduj sa svete, melón začal rásť ako v rozprávke princeznie dlhý nos. Všade kameň, schody, dlažba, melónu to vôbec nevadí, prekonáva všetky prekážky. Okrem toho, že je peknou dekoráciou pri vchode domu, má 2 krásne plody cca 5-7 kg a viac malých. Že tie už nedozrejú? Nevadí. Nezrelé melóny zaváram ako uhorky. Pokrájam zhruba na 2 cm plátky, trojuholníky, ošúpem zelenú kôru, zalejem nálevom a sterilizujem. Podávam napr. k rezňom. Príďte ochutnať, ale rezeň si prineste.

Mária Vérová

Medzinárodná výstava ruží

V mesiaci jún sa školáci tešia na prázdniny a mnohý záhradkár sa teší z krásy a vôni ruží. Áno, dá sa povedať, že v mesiaci jún je tento kvet najkrajší. Nie nadarmo sa hovorí, že jún je mesiac ruží. Keď sa naši záhradkári dozvedeli, že v Ivanke pri Dunaji tamojší záhradkári organizujú výstavu ruží a dokonca s medzinárodnou účasťou, neváhali ani chvíľu. Vychádzali z poznatkov z minulých návštev výstav s názvom „Deň ruží“ v Arboréte vo Zvolenskej Borovej Hore, alebo zo „Slávnosti ruží“, v parku pri kaštieli v Dolnej Krupej. Ten bol sídlom šľachtického rodu Brunsvik – Chotek a späť je nie len s „ružovou“ grófkou Máriou Henrietou Chotekovou, ale aj s hudobným géniom Ludvikom van Bethovenom. Bolo rozhodnuté. Ide me na medzinárodnú výstavu ruží 2022, do Ivanky pri Dunaji s možnosťou navštíviť odtiaľ aj neďalekú Botanickú záhradu v Bratislave, hlavne jej povestné a krásne rozárium. V ranných hodinách 11. júna sme nastúpili do pristaveného autobusu na lužianskej železničnej stanici, cestou pristúpili na autobusových zástavkách ďalší účastníci a plne obsadený autobus smeroval do Ivanky pri Dunaji.

Obec Ivanka pri Dunaji leží v rovinatej oblasti podunajskej nížiny, v tesnej blízkosti Bratislavy, v nadmorskej výške 128 – 132 m. Jej rozloha je 1425 ha, o 200 ha rozľahlejšia ako naše Lužianky. V obci žije 7000 obyvateľov. (pre porovnanie Lužianky majú 3060 obyvateľov). Pre zaujímavosť – v katastrálnom území obce je aj časť prístavacej plochy letiska M.R. Štefánika.

Do Ivanky sme dorazili s časovým predstihom, čo nám umožnilo bližšie sa zoznámiť s prostredím, ktoré úzko súviselo s výstavou. Výstava ruží bola situovaná do štyroch výstavných objektov, ktoré sme si po slávnostnom otvorení výstavy so záujmom prezreli. Prvým objektom s bohatou výzdobou krásne naranžovaných ruží bol stredoveký kostol sv. Jána Krstiteľa z 12. storočia. Je teda najstaršou stavbou v obci. Dokladá to aj dávny latinsky názov obce Joan = Ján, staroslovensky Ivan, uvedený v listine Ondreja II. z roku 1209. Jeho existencia je doložená i nálezom cintorína pri kostole. Zobrazenie tohto stredovekého kostola sa zachovalo na pečati z roku 1660, ktorá sa stala predlohou súčasného znaku obce. Súčasný barokovo-klasicistický výzor pochádza z doby jeho výstavby rodom Grasalkovičovcov v r. 1770 až 1772 a nasledovnej úpravy po požiari v 19. storočí jeho ďalším staviteľom kniežaťom Obrenovičom.

Druhým objektom kde prebiehala výstava bola krypta pod kostolom. Tu priamo v krypte sa dozvedáme z vysoko odbornej a priateľsky podanej prednášky o histórii obce a rodu Hunyadyovcov. Krypta bola vybudovaná v rokoch 1770-1772, súčasne s kostolom a pôvodne slúžila ako miesto posledného odpočinku príslušníkov rodu Grasalkovič, ktorým v tom čase patrilo ivanské panstvo. Tu si želal byť pochovaný Anton II., jeho manželka Anna Mária Esterházy a tiež ich syn Anton III. Pochovali tu aj troch kňazov, ktorí v tých časoch zomreli v Ivanke. V roku 1864, keď už panstvo desať rokov vlastnil Michal Obrenovič dala vdova po Antonovi III, Mária Leopoldína Esterházy previezť pozostatky Grasalkovičovcov do rodinnej hrobky, ktorá sa nachádza pod kostolom kapucínskeho kláštora v Máriabesnyô v Maďarsku.

V roku 1871, keď ivanské panstvo získala grófká Júlia Huňady, dala kryptu pod ivanským kostolom rozšíriť, pristavať predsieň a pozostatky kňazov pochovať na miestnom cintoríne. Kryptu

pod kostolom určila ako miesto posledného odpočinku príslušníkov rodiny Huňady de Kéthely.

Tretím objektom výstavy je romantický pôsobiaci stavba v parku – kaštieľ. Postavený bol v rokokovom slohu v 3. štvrtine 18. storočia pre rod Grassalkovičovcov. Tí ho vlastnili do roku 1841, keď jeho mužská vetva Antonom III. vymrela a ich ivanský majetok bol vydražený.

Kaštieľ a majetok kúpil Michal Obrenovič, srbské knieža a istý čas srbský panovník, ktorý v rokoch 1842 – 1858 žil v exile v Rakúsku. V Ivanke si zriadil vidiecke sídlo. Obrenovič sa v roku 1853 oženil s uhorskou šľachticou, grófkou Júliou Hunyadyovou. Začiatkom 20. storočia noví vlastníci Huňadyovci dali kaštieľ v neogoticko – secesnom slohu upraviť. Dnes to je poschodová budova s architektonickým riešením vychádzajúcim zo stredovekej architektúry, z kombinácie románskych a gotických prvkov na fasádach. Reprezentačný kaštieľ bol pôvodne obklopený rozsiahlym francúzskym parkom.

1. januára 1943 sa do ivanského kaštieľa prisťahovali jezuiti, ktorí ho odkúpili od grófa Hunyadyho. Zriadili tu internát pre mládež študujúcu na ich gymnáziu v Bratislave. V roku 1948 bol nastupujúcim režimom majetok jezuitov znárodnený. Po roku 1989 sa reštitúciou kaštieľ opäť vrátil do Spoločnosti Ježišovej – jezuitov. V súčasnosti je zrekonštruovaný a sídli v ňom dve inštitúcie: Jezuitské centrum a Kolégium Antona Neuwirta.

Štvrtým objektom výstavy bolo námestie Padlých hrdinov. Tu sme obdivovali šikovné ruky a veľkú predstavivosť umelcov a tiež žiakov zo ZUŠ pri aranžovaní kvetov, ale hlavne ruží do kytíc a zasadzovaných do nádob.

Našu pozornosť upútalo viac ako 500 druhov výnimočných ruží, pestovaných v rozáriách a privezených aj zo štyroch krajín Európy. K tejto kráse sa pripojili umelecké aranžmány, ktoré boli vytvorené z viac ako 12000 kusov ruží, rôznych

kultivarov a farieb.. Modrotlač patrí do unikátov nášho národa a tak sme sa mohli potešiť ukážkami modrotlače Jany Gavalcovej a modrotlačou Petra Trnku. Atmosféra výstavy bola umocnená slávnostnou výzdobou kostola, hrobky a kvetmi pretkanou krížovou cestou v záhrade kostola.

Medzinárodná výstava ruží 2022, ktorá sa konala 11- 12 júna splnila tri dôležité poslanie: ponúkla veľké množstvo krásy, priniesla do moderného sveta kúsok histórie a zdôvodnila potrebu aranžérskemu umeniu podnecovanú súťažou stredných škôl v aranžovaní. Výstavu, ktorú pripravili ivanský záhradkár a Slovenská asociácia kvetinárov a floristov, si prišli pozrieť návštevníci z rôznych častí Slovenska a tiež z republiky, Maďarska, Anglicka.

Srdečná vďaka ivanským záhradkárom za skvelú prácu, organizáciu a priateľské slová, ktorými návštevníkov vítali či sa s nimi lúčili.

Hovorí sa, že ak chcete ľudí pre niečo zapáliť, musíte sám horieť. Ivanskí záhradkári sú ľudia oddaní svojmu povolaniu a dokázali pre ďalšiu spoluprácu doslova zapáliť mnoho nadšencov.

Pomyslenou čerešničkou na torte bol vláčik premávajúci po obci. Vďaka nemu a sprievodnému slovu, sme sa

zoznámili s obcou a jej pamätihodnosťami. Vláčik nás zaviezol aj k mohyle na miesto pádu lietadla M.R. Štefánika neďaleko obce. Tu sa každoročne 4. mája koná pietna spomienka.

Poznámka:

Milan Rastislav Štefánik (* 21.júl 1880, Košariská, okres Myjava, Rakúsko - Uhorsko -- + 4.máj1919, Most pri Bratislave, ČSR) bol slovenský astronóm, politik a generál francúzskej armády. V rokoch 1914 – 1918 organizoval česko – slovenské légie v Srbsku, Rumunsku, Rusku a Taliansku, v roku 1918 organizoval proti sovietsku intervenciu na Sibíri. Taktiež bol členom Národnej rady v Paríži a prvý česko – slovenský minister vojny. Zahynul pri leteckej katastrofe pri návrate na Slovensko. Na rodnú vlasť sa Štefánik veľmi tešil, lebo ju nenavštívil od smrti svojho otca (1913). Dňa 4. mája 1919 nastúpil Štefánik na letisku Campoformido pri Udine do lietadla typu Caproni 450 sprevádzaný dvoma talianskymi letcami a mechanikom – rádiotelegrafistom. Cieľom jeho cesty bolo letisko vo Vajnorochoch pri Bratislave. Lietadlo však nepristálo, pri približovaní sa k miestu pristátia sa náhle zrútilo neďaleko Ivanky pri Bratislave v kat. území obce Most pri Bratislave. M.R. Štefánik a všetci členovia posádky boli na mieste mŕtvi.

M.R. Štefánik je pochovaný v mohyle na Bradle, vrcholnom diele architekta Dušana Jurkoviča.

Pri mohyle, na mieste pádu lietadla M. R. Štefánika, v Moste pri Bratislave v susedstve s Ivankou pri Dunaji, sme si v tieni starých líp uctili pamiatku Milana Rastislava Štefánika – symbolu slovenského národa.

Po krásne prežitej časti slnečného dňa a neskoršej obednej prestávke, očarení krásou ruží sme sa ešte vybrali do Botanickej záhrady Univerzity Komenského v Bratislave. Jej úlohou je udržiavať a rozširovať zbierky živých rastlín, pomáhať vo výchovne- vzdelávacej činnosti odborným školám a poskytovať odborné informácie širokej verejnosti.

Expozícia sa nachádza pod voľným nebom, ako aj v skleníkoch. Územím botanickej záhrady preteká riečka Vydrica. V Botanickej záhrade je takmer 3000 druhov rastlín, čo nebolo možné v našich silách zvládnuť. Ale krásne rozárium zo 120 druhmi ruží sme si nenechali ujsť.

Po krátkej prestávke v tieni stromov, obklopení zeleňou a vôňou kvetov sme sa vydali k pristavenému autobusu. Trochu unavení, ale šťastní z krásne prežitého dňa v dobrom kolektíve, sme sa vracali do svojich domovov.

Milan Cabánek

Čo ponúka Horné Požitavie

Počas sviatku práce 1.5.2022 sa záhradkári vybrali navštíviť Topolčianky, vzdialené od Lužianok približne 45 km, nachádzajúce sa v okrese Zlaté Moravce v Nitrianskom kraji.

Z našej obce sme odchádzali o 9,30 hod. a do hodiny sme boli v celi. Každý účastník zájazdu si mohol zvoliť slobodný program do 14, 00 hod., kedy sme spoločne navštívili XXII. ročník otvorenia novej jazdeckej, turistickej a chovateľskej sezóny 2022. Niektorí záhradkári si prezreli park okolo kaštieľa, iní navštívili interiér zámku, ďalší sa pokochali v atrakciách ktoré ponúkala obec, národný žrebčín a časť záhradkárov išla na sv. omšu do farského kostola, so začiatkom 10,45 hod. Skôr než sme vošli do chrámu, sme si zaspomínali, že v minulosti za pôsobenia Mons. Vincenta Malého, Dr.h.c. (*3.9.1922 - +26.1.2008) sme sa mnohokrát zúčastnili púte k Panně Márii Karmelskej - Škapuliarskej, ktorá sa koná vždy 16. júla v Topolčiankach. Pri kostole sa nachádza Kalvária s kaplnkou sv. Anny a cintorín.

Načreli sme aj do histórie, pretože nadväzuje na Čachtické panstvo o ktorom som písala v predchádzajúcom článku. Topolčianky sú pútnickým miestom od r.1686. Keď v r. 1683 pri Viedni boli porazení Turci, manželka majiteľa topolčianskeho kaštieľa Juraja Erdödyho, Alžbeta rod. Rákócziová vykonala ďakovnú púť do Svätej zeme. Okrem iného navštívila aj kláštor na hore Karmel, kde požiadala predstaveného o povolenie založiť na jej panstve Topolčianky Bratstvo svätého Škapuliara. Súhlas musel dať aj vtedajší primas Juraj Selepčeni, rodák zo Slepčian. Žiadosť vyhovel, ale zakrátko zomrel. Jeho nástupca Juraj Széchéni postúpil žiadosť pápežovi Inocentovi XI., ktorý ho poveril založiť v r.1686 Bratstvo sv. Škapuliara. Súčasne povolil každoročne konať púť v nasledujúcu nedeľu po sviatku Škapuliarskej Panny Márie 16. júla. Sv. Otec poslal grófke Alžbete aj osobný dar obraz Panny Márie Škapuliarskej od talianskeho maliara.

Terajší kostol v klasicisticko- barokovom slohu v poradí tretí dal v r. 1776 postaviť Karol Keglevich pochádzajúci z Bratislavy. Projekt vypracoval architekt Melchior Hefe, ktorý projektoval aj Primaciálny palác v Bratislave.

Kostol je ohradený a nad bránou je nápis TY SI KŇAZ NAVEKY.

Pred vchodom do chrámu sú dve sochy sv.Cyrila a sv.Metoda. Na veži sú umiestnené hodiny a boli nainštalované v r.1927.

Nad hlavným oltárom je umiestnený obraz sv. Kataríny Alexandrijskej, patrónky tých povolání, ktoré pri práci používajú koleso (mlynári, železničiar, roľníci, atď.). Obraz namaloval Nemecký Hubert Alexander Maurer. Chrám má bohatý interiér, ktorého súčasťou sú obrazy a predmety prenesené z predchádzajúceho kostola. Nad ľavým bočným oltárom je kopia obrazu Panny Márie Karmelskej, ktorý v r. 1730 namaloval Karol Emerich. Sú tam aj náhrobné tabule Karola Keglevicha, jeho pravnučky Adely Zichyovej, ktorí sú pochovaní v rodinnej krypte pod kostolom. Tiež aj reliéf Jana Topolčianskeho – Turkobijca, ktorý bojoval proti Turkom v Nových Zámkoch, Komárne, atď.

V r. 1578 bol tekovským podžupanom.

Počas sv. omše sme sa sústredili na jej obsah. Kňaz v príhovore rozoberal Evanjelium Jn 21,1-14, kde odporučil, aby sme mali väčšiu dôveru k Ježišovi a nelipli na svojich zaužívaných praktikách. Taktiež poznamenal, že máme ochotne pomáhať iným a deliť sa so svojimi darmi.

Potom sme sa presunuli do parku. Topolčiansky park v terajšej podobe vznikol v 19.stor., má rozlohu 31 ha. Je národnou kultúrnou pamiatkou spolu s kaštieľom, národným žrebčínom a všetkými stavbami nachádzajúcimi sa v parku.

O vznik plemena Lipican sa zaslúžil Karol II (František Štajerský) z rodu Habsburgovcov, ktorý si priviezol pred 440 rokmi zo Španielska do Lipice (Juhoslávia- Slovinsko) 3 žrebce a 24 kobýl staroškanielskeho plemena. Ďalšou šľachtiteľskou prácou starotalianskych a arabských koní trvajúcou 200 rokov vyšľachtili teplokrvného lipicana. Do Topolčianok bolo v r. 1921 z Lipice dovezených 32 lipicanských kobýliek spolu s hnedým žrebcom Neapolitánom. Chov lipicanov sa začal rozširovať pre jeho charakteristické vlastnosti, ktorými sú skromnosť, nenáročnosť, vytrvalosť, tvrdosť, učenívosť, dobrý charakter, živý temperament a disciplinovanosť. Dospelé lipicany sú biele, niekedy grošované (tmavé škvrny), ale žriebäť sa rodia čierne a postupom času (4-10 rokov) sa ich farba mení na bielu. Malé

perento lipicanov zostáva aj v dospelosti hnedé alebo čierne. Kone sú stredného rámca s výškou v kohútiku 145-165cm.

O 14,00 hod. sme už sedeli na tribúne 2 a sledovali slávnostný galaprogram XXII. ročníka novej jazdeckej, tradičnej a chovateľskej sezóny 2022. Konferencier privítal čelných predstaviteľov a požiadal ministra pôdohospodárstva a rozvoja vidieka o otvorenie podujatia Samuela Vlčana. Po ňom vystúpil riaditeľ Národného žrebčína Topolčianky Michal Horný. Na podujatí sa zúčastnil aj bývalý prezident Ivan Gašporovič a predseda Nitrianskeho samosprávneho kraja Milan Belica.

Na upravenú jazdeckú plochu vystúpili so svojim programom mažoretky v červeno-žlto-modro-bielom úbore. Za nimi plochu obsadili ôsmi jazdci na lipicanoch. Jazdci zložením klobúkov, okrem jazdkýň, úklonom zdravili prítomných a pokračovali v klasickom jazdení zakončené vystúpením štvorylky.

Jazdecká topolčianska škola so svojimi žrebcami sa prezentovala mnohorakými figúrami. Točenie na mieste, alebo v kruhu, vysoké prešľapovanie na mieste, sadnutie, ľahnutie, drep na zadných nohách so vzpriameným trupom a predné končatiny pritiažené (lévada), alebo náročný skok kapriola, kedy sa

kôň vznesie vysoko do vzduchu a v letku ešte prudko vymrští zadné nohy dozadu. Sú to cviky vysokej školy španielskej.

Konferencier nás vyzval, aby sme netlieskali a neboli hluční, nakoľko sa jedná o náročné akrobatické cviky detí na koni pri voltíži, pretože je to premiéra. Je pravda, že pri týchto akrobatických, excelentných cvikoch detí, najmä najmenšieho sme temer nedýchali a obdivovali sme nebojnosť, obratnosť, koncentrovanosť a svižnosť akrobatov, ale aj lonžera ako sú všetci zharmonizovaní a dôverujú si.

Špeciálne vystúpenie ukázala jazdecká polícia, ktorá sa stará v teréne o verejný poriadok a musí zdolávať rôzne situácie s ohňom v znečistenom, zadymenom a hlučnom prostredí. Koničky aj jazdci nafingované situácie perfektne zdolali.

Miroslav Matúška a Jozef Mašír v záprahovom parkúre sa vynikajúco zhostili súťaže s prekážkami vo forme plástových farebných trojuholníkov, na ktorých trónili loptičky, aj keď počas súťaže niektoré spadli. Obdivovali sme neuveriteľne rýchle reakcie nielen vozatajov, ale aj lipicanov.

Aj ďalší výkon v parkúre, ktorý absolvovala jazdkyňa s mladou kobylkou bol fascinujúci, keď brilantne zdolala prekážku 160 cm.

Posledná atrakcia, ktorá nás naplňovala úžasom, boli traja kaskadéri z Poľska na lipicanoch pochádzajúcich z Národného žrebčína Topolčianky.

Výkony, ktoré nás uchvátili ich aktérmi na jazdeckom galaprograme sa stali pre dynamickosť, obratnosť a harmonizáciu nezabudnuteľným zážitkom pre oči. Opísať sa dajú len rámcovo, plnohodnotný zážitok poskytne aspoň raz vidieť, ako opísať a desať ráz počuť.

Ďakujeme všetkým organizátorom zájazdového podujatia za úsilie, ktoré vynaložili pri jeho realizácii. Pri súčasných neľahkých globálnych pomeroch vo svete je ich úsilie o to vzácnejšie. Poskytli nám predstavu o práci tých spoločenstiev, ktoré majú v srdci poskytovať ľuďom radosť zo života.

Záverom môžeme konštatovať, že sviatok práce 1.máj.2022 sme zmysluplne oslávili. Prajeme všetkým pevné zdravie.

Ing. Katarína ŠEBOVÁ, CSC.

Návody ako vypestovať zdravé ovocie, zeleninu a okrasnú zeleň

Záhradkári túžia po nových poznatkoch z oblasti kvality ovocia a zeleniny. Členovia výboru sa preto rozhodli túto medzeru vyplniť tým, že pozvali na prednášku špecialistu, ktorý je v tomto odbore fundovaný.

Ing. Ján Tancik, PhD v prednáške s názvom "Ochrana záhradkárskeho rastlín proti škodcom a chorobám biologickými metódami" nám dáva odpoveď ako vypestovať zdravé ovocie, zeleninu a okrasnú zeleň takmer ekologickou cestou. Prednáška na túto tému sa konala v utorok 22. 3. 2022 so začiatkom o 16,00 hod. v KD Lužianky.

Ing. Ján Tancik je pracovník SPU Nitra a pôsobí na Fakulte agrobiológie a potravinových zdrojov a je tiež živnostníkom v prevencii voči škodcom a chorobám rastlín.

Prednášajúci nás v úvode oboznámil, že na Slovensku neexistovala žiadna rastlinolekárska služba, a preto sa rozhodli v r. 2019 aj so spolupracovníkmi založiť „Prvú rastlinolekársku službu s názvom ECOPHYTA s.r.o., Nitra“. Hlavným koordinátorom je Ing. Ján Tancik, PhD., s piatimi spolupracovníkmi. Ich služba spočíva jednak v určovaní chorôb a škodcov v teréne, tiež stanovení diagnózy chorôb, ďalej zabezpečujú odborné poradenstvo, taktiež predávajú biologické prípravky, chemicky nemorené osivá zeleniny a kvetín, analyzujú pôdu a spolupracujú s firmami. Tieto služby si je možné objednať v predajni OC Nitra, Chrenovská 30. Spoločnosť prijíma nových členov, ktorí majú rôzne výhody, napr. bezplatné poradenstvo atď.

Ing. Tancik v prvej časti prednášky priblížil škodcov na ovocných stromoch. Analyzoval roztoče, obaľovače, piliarky, vošky, vrtivku orechovú a drozofilu japonskú.

Roztoče vyciavajú šťavu z rastlín. Proti nim sa používa dravý roztoč *Typhlodromus pyri*. Je obsiahnutý v pásiku, ktorý sa pripevní na konáre ovocných stromov, či už jadrovín, kôstkovín, alebo na vinič. Taktiež sa môže použiť predjarný postrek BorOil, čo je boritanové listové hnojivo, ktoré obsahuje masťné kyseliny a terpény. Neemový olej spôsobuje úhyn lariev a kukiel. Prípravok sa kombinuje s tekutým mydlom a riedi sa vodou. Floravita Citro je dusíkaté kvapalné hnojivo, v ktorom sa nachádza citrusová silica. Ničí nielen roztoče, ale aj vošky a hubové ochorenia.

Obaľovače spôsobujú červivosť jabĺk, hrušiek, sliviek. V teplých lokalitách Slovenska majú za rok 2 generácie. Dospelá húsenica prezimuje pod kôrou stromov alebo v rôznych úkrytoch. Na jar sa zakuklí a motýle 1. generácie sa roja v máji až júni a 2. generácie v júli až auguste. Prvá generácia obaľovača je menej početná, spôsobuje odpadávanie plodov, ktoré je potrebné vyzbierať a zlikvidovať. Ovocné stromy je vhodné opatriť lepovými pásmi, ktoré zabraňujú lezúcemu hmyzu dostať sa do koruny stromov. Na boj proti obaľovačom 2. generácie, ktorá spôsobuje červivosť dospelých plodov, sa používajú buď LepinoxPlus, čo je biologický insekticídny prostriedok, ktorý sa aplikuje ako postrek v období výskytu húseníc, alebo Biolit XL, tiež SpinTor pôsobiacim nielen proti larvám (ľudove červikom v ovocí), ale aj dospelým jedincom - drobným motýľom. Prípravok na báze vírusov Madex spôsobuje úhyn húseníc obaľovačov. Na lietajúci hmyz je vhodné použiť Lapač feromónový – DeltaStop.

Piliarka jablčná spôsobuje skorú červivosť jabĺk. Larvy prezimujú v pôde. Na jar sa zakuklí a dospelé jedince sa roja v čase kvitnutia jabloní. Samičky kladú vajíčka do kalichov odkvitnutých kvetov, z ktorých sa liahnu larvy a tieto vytvárajú chodbičky pod pokožkou mladého plodu.

Charakteristickým znakom napadnutých plodov sú dva otvory, jedným menším larva vstupuje do plodu a druhým väčším plod opúšťa.

Piliarka slivková spolu s piliarkou žltou spôsobujú červivosť sliviek. Boj proti týmto škodcom spočíva v zbere napadnutých plodov, výberom vhod-

ných odrôd, no najmä osadenie bielych lepových doštičiek do koruny stromu 10 dní pred kvitnutím jabloní. Možno použiť aj biologické postreky NeemA-zal T/S, alebo ďalšie širokospektrálne prípravky.

Vošky nielen cicajú rastlinné šťavy, ale majú tendenciu prenášať aj rôzne vírusové ochorenia. Voška jabloňová poškodzuje mladé výhonky, púčiky aj mladé listy stromu. Voška skorocelová nielen deformuje listy ale aj im spôsobuje červeno-fialové sfarbenie. Voška slivková tvorí obrovské kolónie na spodnej strane listov na stromoch slivky a broskyne. Vošky nestrávené rastlinné šťavy vylučujú v podobe lepkavej šťavy – medovice, ktorou sa živí Lumok veľký a samička tohto prírodného nepriateľa kladie vajíčka do lariev drevokazného hmyzu a tým bráni jeho premnoženiu. Ďalším ekologickým postrekom je Bio-ka Urtika obsahujúca žihľavu. Mravce majú tendenciu chrániť vošky tým, že ich vynášajú zo spodných častí do koruny stromu. Zabráni sa v ich činnosti tým, že sa použijú lepkové pasy na kmeň ovocného stromu.

Škodca vrtivky orechovej prezimuje v štádiu kukly v pôde pod orechom. Dospelý hmyz – imago začína vyletovať v prvej polovici júla, ale najpočetnejší je koncom júla až v auguste. Dospelé larvy opúšťajú oplodnie orecha a zavrtávajú sa do pôdy v hĺbke 10-15 cm, kde sa zakuklia a prezimujú. U nás sa odporúča postrek pôdy registrovaným prípravkom na báze parazitickej huby *Beauveria bassiana* (Bora), ktorý sa aplikuje proti larvám a kuklám, čiže koncom leta a začiatkom jesene. Tiež sa odporúča prekryť pôdu netkanou textí-

liou pod orechom na jar, čím sa zabráni výlet múch z pôdy. Vhodné je inštalovať koncom júna aj žlté lepové dosky na severnú stranu koruny, aby boli zatienené listami. Na Slovensku nie je zatiaľ registrovaný žiadny prípravok, ale v Európe sa používa Combi- protec 10ml + Spinter 0,5ml + 0,2 l vody na plochu

10 x 10 m na jeden strom. Prvá dávka tohto postreku sa aplikuje 10 dní po chytení prvých imág na žltú lepovú dosku, zhruba v prvej polovici júla. Postrek treba opakovať v 7 až 10 dňových intervaloch až do konca augusta. Nepostrekuje sa celý strom, ale iba do 2/3 výšky stromu. Veľkosť kvapiek pri postreku má byť v priemere 5mm, preto treba použiť trysky s veľkým otvorom a nízkym tlakom.

Druhá časť prednášky sa zaoberala škodcami a chorobami prevažne na drobnom ovocí, zelenine a okrasnej zelene.

Drosophila japonská / Drosophila suzukii / prenikla na naše územie v r. 2014 z Ázie. Škodca napáda ovocie prevažne s tenkou šupkou, ale boli zaznamenané prípady aj na plodoch s tvrdou pokožkou. Larvy sa vyvíjajú v plodoch jahôd, malín, ostružín, ríbezlí, čerešní, višien, viniča.

Dospelé jedince sú drobné mušky s jasne červenými očkami. Samce sú menšie ako samice. Reprodukcia je veľmi rýchla. Na Slovensku škodca môže mať 3-5 generácií za rok. Vyhovuje mu vlhké počasie s teplotou nad 5°C. Napadnuté plody sa deformujú a mäknú a neskôr dochádza k hnilobe. Na monitoring sa používajú lapače červenej a oranžovej farby s návnadou, t.j. víno a jablčný ocot v pomere 1:1. Na Slovensku nie je registrovaný žiadny prípravok. Odporúča sa odstraňovať a zakopať napadnuté plody, alebo spáliť, nie kom-

postovať.

Bzdocha zeleninová na Slovensku bola identifikovaná prvýkrát v roku 2014. Prezimuje pod kôrou stromov, opadavými listami aj v budovách. Na jar vychádza z úkrytu, parí sa a samička kladie vajíčka na hornú časť listov. Škodca napáda nielen bôbovité rastliny ale aj jablone a hrušky. Vyciava šťavy z výhonkov a mladých plodov. Bojujeme proti nej ručným zberom a ničením vajíčok.

Bzdocha mramorová škodí na 50 druhoch ovocia a zelenine. Proti bzdochám je účinný Nova Ferm ORION, širokospektrálny preparát na požerové a cicavé škodce.

Voskovka zavlečená pochádza zo Severnej Ameriky a u nás sa objavila v roku 2010. Vajíčka prezimujú v puklinách kôry stromov a krov. Na jar sa liahnu larvy (nymfy), ktoré sajú šťavy rastlín, rastú a vyvíjajú sa a na prelome júla a augusta sa objavujú dospelé jedince (imága). Škodca napáda agát biely, javor, žihľavu, orech, vinič a jablone. NeemA-zal T/S ekologický prostriedok ju likvi-

duje.

Víjačka krušpánová prezimuje ako húsenica v bielych kokónoch (zámoctok). Na jar vychádza z nich a požiera listy krušpánu. V našich podmienkach môže mať za rok tri generácie. Feromonové lapače prilákajú víjačku a tým znižujú jej stavy. Postrekové prípravky chemického charakteru tzv. insekticídy usmrčujú hmyz v rôznych štádiách vývinu. Odporúčajú sa používať: Avaunt, Coragen a Affirm.

Prednáška Ing. Jána Tancika, PhD., bola koncentrovaná, priniesla mnoho nových poznatkov a bola zacielená konkrétne na boj proti škodcom a chorobám jednak na ovocných stromoch, zelenine a tiež na okrasnej zelene. Prítomní si ju so záujmom vypočuli a v diskusii kladli mnohé otázky týkajúce sa najmä nových škodcov a ich biologické ničenie.

Touto cestou ďakujeme nielen prednášajúcemu ale aj zúčastneným a tešíme sa na ďalšie obohacujúce stretnutie. Všetkým záhradkárom prajeme zdravé rastliny s chutnými plodmi.

Ing. Katarína Šebová, CSc.

Lehotský štamperlík.

V našej vlasti funguje mnoho organizácií, ktoré sa venujú rôznym aspektom verejného života. Takéto organizácie sú aj v oblasti alkoholických nápojov – svoje organizácie či spolky majú vinári, pivovarníci či páleníci. Vlastné spolky aj majú aj ľudia, ktorí chcú vyrábať kvalitné destiláty – a tým šíriť na Slovensku osvetu o kvalitnom alkohole. Ide dokonca o honosný Rytiersky rád.

Slovenský rád rytierov destilátov vznikol v roku 2011.“ Bolo treba šíriť osvetu a hlavne, aby sa rozširovala ponuka kvalitných destilátov. „Hlavný záujem pestovateľov pri pestovateľskom pálení je ten, aby z kvalitného ovocia vyrobili

kvalitný produkt,“ vysvetľuje bývalý veľmajster rádu Július Forsthoffer.

V Lehote, v našej susednej obci, sa uskutočnil 2. ročník „Lehotského štamperlíka“ spojený s verejnou degustáciou, kde sa záujemcom ponúкло 194 vzoriek rôznych druhov destilátov.

Už prvý ročník presvedčil, že v našom okolí je veľa fundovaných výrobcov kvalitných destilátov. Druhý ročník túto skutočnosť len potvrdil. Spoločná prezentácia 130 vzoriek z prvého ročníka a 64 vzoriek z druhého ročníka súťaže dáva jedinečnú príležitosť na porovnanie a hodnotenie kvality destilátov z nášho regiónu, Slovenska ale aj z Moravy.

Po dohode so Slovenským rádom rytierov destilátov „aktívni pracovníci obce Lehota, ako jednej z mála obcí na Slovensku, vyhlásili v marci roku 2022 súťaž „2.

ročník Lehotského štamperlíka". Do súťaže prihlásili oproti predchádzajúcemu ročníku len polovičný počet vzoriek, avšak, čo nebolo v kvantite, to sa ukázalo v kvalite. Veľký počet zlatých, strieborných aj bronzových medailí hovorí za všetko!

Degustácia sa uskutočnila 26.3.2022 v KD v Lehote pod vedením Ing. Júliusa Fosthoffera PhD., a ďalších členov Slovenského rádu rytierov destilátov: Viery Mikličovej, Ferdinanda Hrušeckého, Dušana Hlavinku, a aj skúsených členov ZO SZZ v Lehote, Petra Hubu, Petra Šášika, Vojtecha Pavela. Degustačnú komisiu doplnili prísediaci degustátori Miroslav Bača a Emil Bernáth.

Členovia degustačnej komisie ochutnávali rôzne druhy destilátov z rôznych páleníc a konštatovali, že degustačné vzorky sú vynikajúcej kvality. V poslednom období objem domáceho pálenia destilátov stále stúpa a aj konkurencia páleníčiarov je veľká, čo má priaznivý dopad na kvalitu destilátov. Dôraz sa kladie na výber zdravého, zreleho ovocia a spôsob výroby kvasu, toto predstavuje až 80 % úspechu.

Komisia hodnotila každý destilát podľa počtu získaných bodov, podľa nasledovnej hodnotiacej tabuľky:

50 bodov - jedinečný destilát

49 – 48 bodov - vynikajúca kvalita - víťaz odrody

47 – 42 bodov - výborná kvalita - zlatý destilát

41 – 36 bodov - veľmi dobrá kvalita, - strieborný destilát

35 – 30 bodov - dobrá kvalita - bronzový destilát

29 – 20 bodov - menej prijateľná kvalita

Menej ako 20 bodov - nedostatočná / neprijateľná kvalita

Vzorky destilátov boli rozdelené do

kategórii podľa spracovaného ovocia

kategória A - jablko

kategória B - hruška

kategória C - marhuľa

kategória D - slivka

kategória E - čerešňa a višňa

kategória F - brandy

kategória G - rôzne (dula, baza, malina, trnka, dula s medom)

Do záverečného hodnotenia komisia vybrala deväť vzoriek. Z nich vyšiel prvý, druhý a tretí šampión výstavy.

Na záver to najdôležitejšie, prečo sa o degustácii píše v Lužianskych novinách?

V úvode tohto článku bolo spomenuté, že vzorky destilátov na túto súťaž boli dodané z nášho regiónu, z celého Slovenska ale aj s Moravy. Súťaže sa zúčastnil zo svojimi vzorkami destilátov aj náš spoluobčan skúsený záhradkár Jozef Oravský. A nielen že sa zúčastnil, ale aj svojimi destilátmi zabodoval. V kategórii B – hruška, získal popredné umiestnenie – cenu „Strieborný destilát“. V kategórii C – marhuľa získal precíznu cenu „2.miesto odrody“. Okrem týchto významných ocenení bola Jozefovi Oravskému udelená najvyššia cena súťaže, „Šampión výstavy“. K dosiahnutému úspechu, vlastne troch úspechov, Jozefovi Oravskému úprimne

gratulujeme a želáme mu veľa úspechov v ďalších ročníkoch súťaže.

Na záver jednu z podnetných myšlienok Ing. Júliusa Forsthoffera, PhD. rytiera Slovenského rádu rytierov destilátov: „Koštovateľa“ prichodí vychovávať podľa zásady: pi málo, pi kvalitné, ochutnaj aj exotickú liehovinu alebo destilát, ale nie že človek vypije liter. Jeden – dva kaľíšky stačia. Aby jazyk aj nos dostali to, čo ovocie ponúka. Čaro spočíva v tom, že každý ovocný destilát prinesie niečo iné, krásu vône a chute, v inom zložení.

Milan Cabánek.

2% Lužiančanov v Taliansku

Aj takto by sa dal nazvať tento príspevok. S myšlienkou spoločnej dovolenky rodín z Lužianok sme sa pohrávali už nejaký ten rok. Možno si pamätáte príspevok z minulého roka zo spoločnej víkendovej dovolenky na Slovensku konkrétne z Veľkej Fatry z Gaderskej doliny. Minulý rok, bolo to presne počas cesty autobusom z návštevy svätého Otca na Slovensku, sme začali špekulovať, pokúsiť sa zjednotiť a zažiť spoločnú dovolenku s trochu iným nádychom. Uvažovali sme o spoločnej dovolenke pri mori. Čím viac sa dátum približoval k letným prázdninám, naša spoločná vízia naberala reálnejšie kontúry. Prešlo zopár týždňov, pár organizačných stretnutí, ani sme sa nenazdali a prebúdzali sme sa na skoré ranné zvonenie budíka.

Dňa 23. júla v skorých ranných hodinách sme sa na 11-tich autách vybrali do Talianska. Celkovo nás bolo 48 mladých, mladších a najmladších z Lužianok. Išlo o týždňový výlet v Taliansku v kempu Rasapineta v Rosolina Mare. Aj keď to bol kemp, ubytovaní sme neboli v stanoch, ale každá rodina alebo priatelia bývali v jednej chatke. Areál kempu bol veľmi priestraný, s vlastným obchodom, reštauráciami s chutným jedlom, rôznym typom ihrísk, či už futbalové, tenisové, golfové, s bazénmi s výhľadom na more, s prístupom na piesočnú pláž a s kaplnkou pod holým nebom. Najviac času sme trávili na pláži, kde sme si užívali teplučké more, zabávali sme sa na paddle boarde (nafukovacej doske, na ktorej bola výzva udržať sa a nespadať hneď do mora), pozorovali sme krabov, alebo sme využili služby plážových obchodníkov (FOTO). Športovejšie založení vyskúšali plážový volejbal, iní zase turistiku na neďalekú vyhladkovú vežu. Vo večerných hodinách, po každodennom bohatom a vyčerpávajúcom programe, sme si mohli ísť osviežiť aj dušu do kaplnky, na svätú omšu. Bol s nami aj náš p.farár Ondrej, ktorý sa s nami nielen zabával, ale nám aj poskytoval duchovný „full service“. Sväté omše boli spestrené spevom a hraním na mandolíne (FOTO). Veľkým zážitkom pre najmenších chlapcov bolo ich prvé miništrovanie (FOTO). Večery sme trávili vždy u niekoho na terase, kde sme sa rozprávali, pochutnávali si na dobrom jedle a jednoducho si vychutnávali leto (FOTO). Deti väčšinou pobehovali po kempu, alebo sa navštevovali na chatkách, alebo hrali minigolf (FOTO).

Dva dni v týždni sme si spestrili výletmi do okolia. V utorok sme v poobedných hodinách navštívili mestečko Chioggia. Toto mesto je postavené na vode s množstvom kanálov a mostov. I preto je toto miesto označované ako Malé Benátky. V tomto meste sme navštívili katedrálu, prešli sme sa uličkami a ochutnali sme pravú taliansku pizzu bez ananásu. Vo večerných hodinách sme sa nalodili na krásnu poschodovú výletnú loď, ktorá nás povozila od talianskych kanálov v Chioggii až k ostrovu Sottomarina. Všetci sme si vychutnávali krásny západ slnka a naším pohľadom neunikla ani mušľová farma, ale aj prírodná rezervácia, ktorá je domovom pre mnohé vtáky migrujúce z Talianska do teplých krajín, či kaplnka pre rybárov priamo na mori.

Náš druhý výlet sme si naplánovali na štvrtok. Už hneď po raňajkách sme nasadli do áut a odviezli sme sa do nádherného neďalekého mesta Padova. Toto mesto sme chceli navštíviť najmä preto, lebo sa spája so svätým Antonkom Paduánskym, ktorého poznáme najmä ako patróna stratených vecí. V Bazilike sv. Antona, kde je pochovaný, sme sa však dozvedeli aj o iných jeho zázrakoch. Vedeli ste, že bol na dvoch miestach naraz? Že uzdravil korenky vlasov

žene, ktorej muž zo žiarlivosti vytrhal vlasy? Že ľudia, ktorí za ním prichádzali pošliapali obilie a znehodnotili zrná a sv. Anton hnevajúceho farmára ubezpečil, že na druhý deň môže svoje obilie neporušené pozbierať? Mnohé aj iné zázraky nám prehĺbili poznanie o tomto svätcovi a preto určite zostane pre nás nezabudnuteľným zážitkom svätá omša odslúžená v tejto bazilike, v jej bočnej kaplnke, kde sme si nerušení ostatnými turistami mohli vychutnávať túto neopakovateľnú atmosféru. Po návšteve baziliky sme mali možnosť pozrieť si ešte ďalšie zaujímavosti a pamiatky Padovy.

Po krásnom týždni strávenom v kruhu svojich rodín a priateľov sme sa všetci vrátili späť do našich Lužianok. Sme nesmierne radi, že z jednej dediny sa nás nazbieralo toľko: takmer 2%. Bol to pre nás krásny nezabudnuteľný zážitok. Uličku v kempe, na ktorej sme mali chatky sme premenovali na Rastislavovu. Ešte raz by sme sa aj touto cestou chceli poďakovať všetkým zúčastneným aj za to, že možno vymenili luxusnú dovolenku v hoteli za chatku v kempe, ale len vďaka tomu, že každý si dokázal odprieť trošku zo svojho luxusu a svojich požiadaviek, bolo možné zjednotiť sa a spojiť pre spoločnú vec. Špeciálne poďakovanie patrí aj pánovi farárovi Ondrejovi, ktorý svojou prítomnosťou a úsmevom rozdával radosť a pokoj medzi nami všetkými počas celého týždňa. Pomaličky už začíname plánovať dovolenku 2023. Ak by ste mali chuť zažiť s nami niečo podobné aj o rok, určite spoznáte na fotografiách niekoho známeho, na koho sa môžete obrátiť.

Text: Anton a Jana Moravčíkovi
Foto: Richard Schwarz

Čo nového u dobrovoľných hasičov

Po našej výročnej členskej schôdzi koncom februára sa naše aktivity zamerali na našu techniku a mladých hasičov. Medzi tým sme sa zúčastnili na výročnej členskej schôdzi v obci Rišňovce, kam sme boli pozvaní. S domácimi kolegami sme zhodnotili našu spoluprácu a spoločné akcie ako sú cvičenia či školenia. Marci nás informoval náčelník obecnej polície o požiari suchého trávnatého porastu na ulici Sasinkova. Bola vyslaná posádka 1+2 kde spolu s hasičmi HaZZ Nitra tento požiar zlikvidovali. Kontrolou zhorzenia bolo zistené znovu vzniknutie porastu. Aj ten bol včas uhasený.

Tento mesiac sa naši najmenší hasiči predstavili na súťaži v obci Dyčka. Po prvom kole sa pohybovali na špici tabuľky. V prestávke si povedali aké chyby urobili a čoho sa vyvarovať. Druhé kolo bolo zaujímavé a napínavé až do konca, ale dobrým časom a s jednou chybičkou sa nakoniec umiestnili na krásnom 3. mieste. Gratulujeme. Na tejto súťaži sa predstavil náš iba 5ročný mladý hasič Kristián Jančovič. Sme patrične hrdí, že v takomto útlom veku sa popasoval so zložitou úlohou. Družstvo „B,, kde súťažil skončilo napokon na 10. mieste. Bola to pre neho prvá skúsenosť a veríme, že ešte vyhrá na mnohých ďalších súťažiach.

V apríli sa naši hasiči predstavili v MŠ v Lužiankach. V rámci týždňa zamestnaní sme im predstavili povolanie hasiča. Skúsili aké to je sedieť v

hasičskom aute, nosiť ozajstnú helmu a skúsili si striekať vodu cez prúdnicu. Úsmev a dobrá nálada bola najlepšia odmena pre nás.

Na Valnom zhromaždení DHZ SR okresu Nitra sa ako kandidáti zúčastnili dvaja členovia, Martin Cocher a Peter Chudiak. Valné zhromaždenie zhodnotilo činnosť za uplynulé obdobie a zvolilo nový výbor Územnej organizácie DPO SR v Nitre. Martin Cocher ako člen bude 5 rokov vykonávať funkciu predsedu komisie prevencie. A ako to býva, že nešťastie nechodí po horách ale po ľuďoch sa stala príhoda nášmu predsedovi, keď mu za jazdy začalo horieť auto. Zužitkoval všetky skúsenosti a pomoc okoloidúcich šoférov ale najmä hasiacich prístrojov, zapožičaných z Lekárne. Požiar bol samotným predsedom uhasený a auto odtiahnuté. Bohužiaľ iba do šrotu.

4. máj patrí neodmysliteľne hasičom je to sviatok sv. Floriána ktorý je ich patrónom. Na túto počesť bola svätá omša, na ktorej sa zúčastnili hasiči so zástavou a sochou sv. Floriána.

Školenie je neodmysliteľná súčasť práce dobrovoľných hasičov. Jedno také absolvovali traja členovia našej DHZ, ktorý si svoje mozgové závitky potrápili na psychotestoch ktoré potrebujú na vedenie hasičského auta so zapnutými svetelnými a zvukovými signálmi. Všetci traja úspešne.

Môžeme sa pochváliť, že naša nová hasičská zbrojnica má už novú fasádu a všetko smeruje k jej dokončeniu.

Deň detí je spojený so Základnou

školou a Materskou školou. Pripravili sme pre nich bohatý program, ukážku hasenia požiaru, vyslobodenie osôb s havarovaného auta. Svojim vystúpením pobavil deti kynologický útvar polície SR. Pre najmenších bola pripravená prekážková dráha a samozrejme sladká odmena. Začiatok júna sa konala akcia pre diabetické deti v areáli golfového rezortu v našej obci. Spríjemnili sme im tento deň tým že si mohli vyskúšať všetko ako sa cíti hasič oblečený v zásahovom obleku, ako

sedí na hlave hasičská helma, ako sa strieka zo džberovky a mnoho iného. Na tejto akcii sa zúčastnilo 7 členov.

Druhú júnovú sobotu boli dvaja členovia vykonávať asistenčnú hliadku vo firme GU Slovensko v priemyselnom parku. Prebiehala tam podniková párty na ktorej sa varil guláš a používal sa otvorený oheň.

Každoročne sa organizuje súťaž mladých hasičov a nebolo tomu inak ani teraz. Branné preteky o pohár starostu obce už 8-krát ponúkol pekné počasie a zaujímavú trať. 84 detí, 7 DHZ a jedna ZŠ sa postavila na štart. Súťažilo sa v štyroch kategóriách. Závod prebehol bez väčších problémov. Vyhrať a najlepší môže byť len jeden a to sa podarilo starším chlapcom z Jelenca ktorí si odniesli na jeden rok putovný pohár. Naši mladší chlapci si odniesli prvé miesto vo svojej kategórii. Ďalšie dve kategórie vyhrali mladí hasiči zo Sľažian. Po tejto súťaži sa muži ešte v ten deň predstavili na nočnej súťaži v obci Vinodol. Hneď v troch kategóriách si vyskúšali aj súťažiť s čerpadlom Magirus. Úspešne - hneď prvé miesto! V ďalších kategóriách, klasika a šport, sa tiež nestratili a z oboch nesú domov poháre za tretie miesto. Gratulujeme.

V rámci požiarnej prevencie urobila kontrolná skupina obce preventívne protipožiarne kontroly u troch vybraných subjektov. Pri týchto kontrolách bolo zistených spolu 5 nedostatkov v oblasti ochrany pred požiarimi u daných subjektov, na odstránenie ktorých vydal Obecný

úrad v Lužiankach rozhodnutie na odstránenie týchto nedostatkov.

Je potešiteľné, že najmä väčšie firmy, ktoré sú v obci, pristupujú k plneniu úloh v oblasti ochrany pred požiarimi zodpovedne a požiarne nedostatky sa tam temer nevyskytujú.

Dňa 24. 06. 2022 sa konala milá slávnosť, kde Dobrovoľný hasičský zbor Lužianky, spolu s DHZ Ivanka pri Nitre a zástupcom obecného zastupiteľstva poslancom Ing. Milanom Cabánekom oslávil významne výročie – 50 rokov, ktorých sa v plnom zdraví dožil obyvateľ obce Lužianky a predseda DHZ Lužianky Martin Cocher. Poslanec obecného úradu Ing. Milan Cabánek mu odovzdal vecný dar – hasičskú sekerku a ďakovný list starostu obce, Ing. Ivan Matúška mu odovzdal pamätnú medailu Vojtecha Nemáka, ktorú mu udelila Územná organizácia DPO SR Nitra. Vecné pamätné dary mu odovzdali aj DHZ Ivanka pri Nitre a miestna organizácia DZ Lužianky. Všetci svorne ocenili jeho prínos k práci v DPO a popriali oslávencovi aby ešte dlhé roky prežil v zdraví, šťastí a rodinnej pohode a taktiež, aby ešte dlho pôsobil v dobrovoľnej požiarnej ochrane.

Hasiči upozorňujú občanov, že dochádza k nárastu počtu požiarov ohrozujúcich okrem samotnej úrody aj životy a zdravie nás všetkých. Príčiny vzniku požiarov sa každoročne opakujú: vypalovanie trávy a suchých porastov, manipulácia s otvoreným ohňom, deti bez dozoru, fajčenie a pod. Väčšina príčin má svoju podstatu v nezodpovednom a neopatrnom konaní nás ľudí. Je potrebné, aby sa venovala aj zvýšená pozornosť dozoru detí, ktoré častokrát vyhľadávajú nebezpečenstvo v podobe hry so záparkami, staršie zase skúšajú fajčenie.

V zmysle hore uvedeného zákona fyzická osoba nesmie:

- fajčiť a používať otvorený plameň na miestach so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru,
- vypalovať porasty bylín, kríkov a stromov,
- zakladať oheň v priestoroch alebo na miestach, kde môže dôjsť k jeho rozšíreniu,
- vykonávať činnosti, na výkon ktorých nemá osobitné oprávnenie alebo odbornú spôsobilosť, ktoré sa z hľadiska protipožiarnej bezpečnosti vyžadujú na ich vykonávanie podľa

osobitných predpisov,

- poškodzovať, zneužívať alebo sťažovať prístup k požiarno-technickým zariadeniam, požiarnym vodovodom alebo vecným prostriedkom na ochranu pred požiarmi a k uzáverom rozvodných zariadení, najmä elektrickej energie, plynu alebo vody,
- vyvolať bezdôvodne požiarny poplach, privolať bezdôvodne hasičskú jednotku alebo zneužiť linku tiesňového volania.

Pre všetky právnické osoby, fyzické osoby – podnikateľov, ale aj fyzické osoby platí od 1. 7. 2007 nová vyhláška MV SR č. 258/2007 o požiadavkách na protipožiarnu bezpečnosť pri skladovaní, ukladaní a pri manipulácii s tuhými horľavými látkami.

Problematika požiarovosti žatevného obdobia každoročne prináša so sebou riziká vzniku požiarov, a preto je najlepšou prevenciou dodržiavať

protipožiarnu zásady a nepodceňovať požiarnu bezpečnosť.

Je dôležité správať sa voči sebe a svojmu okoliu zodpovedne a predchádzať možným nešťastiam.

Ing. Ivan Matúška
– preventívár PO obce
Martin Cocher
– predseda DHZ Lužianky

Dominantu Lužianok pokorila príroda!

Keď sa v Lužiankach povedalo „pri Lipe,“ hneď sa každému v podvedomí vynorila majestátna Lipa na rázcestí. Áno tá, z ktorej môžete vidieť už len torzo. Ale podme pekne po poriadku. Skúsime to opísať očami dobrovoľných hasičov.

16 jún, krásny teplý deň, ako stvorený na hasičský tréning. Zostrojiteľ základňu, pripraviť sa, pozor, štart a tak dookola aby sme boli čo najlepšie pripravení na súťaže ktorých sa zúčastňujeme a zároveň reprezentujeme obec. Po hodinke a pól sa začali objavovať zlovestné mračná a razom obloha bola ako z hororu. Usúdili sme, že bude lepšie zbalit techniku a pobrať sa niekam schovať. Vietor začal ohýbať stromy stále väčšou intenzitou a kde tu sa objavila prvá kvapka. Prišiel nás pozrieť aj predseda DHZ ktorý kontroloval či sa technika schoval a všetko je v poriadku. Keď prišiel do hasičskej zbrojnice, kde sme sa prezliekali a spomínali že pred týždňom sme tiež po búrke zasahovali pri spadnutom strome na Korytovskej ulici, zazvonil telefón. Bol to bývalý obyvateľ obce Juraj Chudiak, ktorý nás oboznámil, že zlomená lipa blokuje celú Vinársku ulicu. Následne veliteľ vyhlásil poplach a do 15 minút sme boli na mieste udalosti. Na dopravnú situáciu už dohliadala polícia a súčasne s nami dorazili aj z hasiči Okresného riaditeľstva HaZZ Nitra. Nahlásili sme sa veliteľovi zásahu, ktorý je tiež z Lužianok p. Pilka, spoločne zhodnotili si

tuáciu a dohodli spoločný postup. Všetko sťažoval vietor a búrka. Kvapky ako palec a blesky na oblohe nám to vôbec neuláhčovali. Aj jeden z hasičov utrásil poznámku „takéto kvapky som ešte nikdy nevidel“. Situácia si ale vyžadovala okamžité riešenie. Napriek poveternostným podmienkam sa začalo z odstraňovaním. Postupné pílenie a odstraňovanie jednotlivých halúz sa nám trvalo do 1,5 hodiny. Pozametali sme cestu od zvyškov halúz a pilín a cesta bola opäť prejazdna. Veliteľ zásahu OR HaZZ Nitra nám poďakoval za pomoc a dobrú spoluprácu. Nebezpečenstvo bolo zažehnané a aj počasie sa trochu umúdrilo a tak sme sa mohli po dobre vykonanej práci vrátiť na základňu. Na tomto výjazde sa zúčastnilo sedem dobrovoľných hasičov z Lužianok, traja príslušníci OR HaZZ Nitra a dva kusy techniky IVECO Daily. Bolo použité náradie: motorová píla, metla, lopata, lano. Fotky ale aj opis situácie sme zverejnili na sociálnej sieti, kde sa do diskusie zapojilo veľa ľudí z Lužianok. Spomínali ako sedávali pod lipou ktorá tam snáď bola večnosť a aj to, že kedysi tam bol zvon, ale aj že sa tam hrali karty a padla nejedna fľaška. Skrátka prežili tam mnoho krásnych zážitkov. Bolo cítiť, že ľudia ten strom ozaj milovali. A čo bude ďalej? Nevieme. Ale veríme, že obec prinesie riešenie, ktoré sa bude všetkým nám občanom Lužianok páčiť. A možno, že ten strom opäť ožije a

bude naďalej robiť radosť občanom Lužianok a všetkým milovníkom prírody.

„Bohu na slávu! Ľuďom na pomoc!“

Martin Cocher,
predseda DHZ Lužianky

Reprezentácia našej obce na folklórnom podujatí v Maďarsku

Jednou zo vzácných vlastností seniorov je šírenie a uchovávanie tradícií našich predkov v jednotlivých regiónoch. Nie je to len u nás na Slovensku, ale ako sme sa o tom mohli presvedčiť, aj v susednom Maďarsku. Tam boli naše dve spevácke skupiny, ako reprezentanti JDS Nitrianskeho kraja, pozvané seniormi z regiónu „Stredného zadunajska“ na 18. ročník vystúpenia folklórnych súborov do maďarskej obce Csopak. Pozvanie prišlo od krajskej predsedníčky klubu dôchodcov v

Csopaku (Csopaki nyugdíjasok klubja) od pani Dr. Horváth Imréné.

Pozvanie nás potešilo a naše dve spevácke skupiny prisľúbili účasť na tomto folklórnom sviatku. Vedúca speváckej skupiny Lužiančanka pani Elenka Vargová a vedúci speváckej skupiny Lúč pán Paľko Slovák, spolu so svojimi spevákmi dali dokopy pásmo piesní z našej oblasti, s ktorými sa mienili na podujatí predstaviť. Nadišiel deň 21. máj 2022 a obe spevácke skupiny nastúpili v ranných hodinách do pripraveného autobusu. Voľné miesta v autobuse doplnili ďalší záujemcovia (fanúšikovia našich spevákov).

Cesta autobusom ubiehala pomaly. S napätím sme očakávali príchod do obce Csopak, v ktorej sa folklórna slávnosť konala a kde sme sa mali do 10. hod. zaregistrovať. Na prehliadke súborov sa zúčastnilo viac ako 20 speváckych a tanečných súborov. Dva súbory boli zo Slovenska. Jeden súbor bol z obce Vlčany, (s ktorým už maďarský partner dlhšie spolupracuje, spievali po maďarsky) a druhý spojený Lúč a Lužiančanka z Lužianok. To, že naše súbory po dohode spievali spoločne, bolo pre vystúpenie veľkým prínosom. Vznikol jeden veľký súbor, ktorý vyznel lepšie a mal aj väčšiu silu vo svojich piesňach.

Stretnutie bolo usporiadateľmi zamerané na vzájomné spoznávanie sa, nadväzovanie nových kontaktov a priateľstiev. Na podujatí vystupovali prevažne maďarské amatérske skupiny, ktoré sa prezentovali spevom a tancom rôznych žánrov – folklórne, spoločenské, country a iné tance, doplnené o dobové oblečenia a kroje. Mohli sme vidieť, že maďarský seniormi, tak ako aj naši sa snažia udržať staré tradície svojich predkov a prezentovať ich súčasným generáciám. Vystúpenia speváckych a tanečných skupín mimo maďarských boli príjemným sprestrením podujatia.

Naš spoločný spevácky súbor vystúpil s programom, v ktorom zaspievali naše ľudové piesne a zožali svojím vystúpením obrovský úspech. Celé vystúpenie bolo odmenené dlhotrvajúcim potleskom. Vystúpenie súboru vrcholilo sólom spevákov Zdenky Martiškovej a Miroslava Sedláka. Zlatým klincom programu sa stalo sólo Zdenky Martiškovej, ktorá zaspievala svojím krásnym hlasom po francúzsky pieseň speváčky Edith Piaf – Non, je ne regrette rien a vyslúžila si svojím výkonom nadšený potlesk celého publika v stoji.

Ukázalo sa, že bola dobrá myšlienka spojiť obidve spevácke skupiny do spoločného programu. Tiež by bolo užitočné

v tejto spolupráci, osožnej pre reprezentáciu našej obce, pokračovať aj v budúcnosti. Spoločnými silami sa dá dosiahnuť viac. Ďalším zaujímavým momentom bolo predstavenie najstaršieho člena nášho súboru Palka Šuníka, zrejme aj najstaršieho aktívneho účastníka podujatia (91 ročný), ktorého odmenilo obecnstvo veľkým potleskom.

Vystúpenie nášho súboru zanechalo u obecnstva ten najlepší dojem, dôstojne sme reprezentovali nielen obec Lužianky, ale aj Nitriansky kraj a Slovensko.

Teraz pár informácií o kraji, ktorý sme navštívili.

CSOPAK je obec v Maďarsku vo Vespřešskej župe, v okrese Balatonfured a leží na brehu jazera Balaton. Má rozlohu 23,98 km² a žije tam 1752 obyvateľov. Samotný Balaton je najväčšie jazero v strednej Európe. Jeho hladina sa nachádza vo výške 104 metrov nad morom. Najväčšia hĺbka jazera je 11 metrov, má plochu 591 km². Keďže Maďarsko nemá prístup k moru, niekedy sa mu hovorí „Maďarské more“. Rieka Zala je jeho najväčším prítokom. Plytká voda jazera sa na slnku ľahko

zahreje, maximálna teplota vody môže byť v lete 28 -29 stupňov. (meria sa v hĺbke 1 meter pod hladinou). Balaton v zime väčšinou zamrzne, hrúbka ľadu dosahuje často až 20 – 30 cm. Na protiláhlej strane Balatonu, oproti Csopak, sa na 80 metrov vysokom kopci nachádza staré rybárske mestečko TIHANY. K jeho najnavštevovanejším pamiatkam patrí barokový opátsky kostol s dvomi vežami, dobre viditeľný z diaľky. Toto návršie, masív nad Balatonom, sa nazýva Badacsony, v jeho okolí sa pestuje vinná réva a na víno z nej sú Maďari veľmi hrdí. Badacsony sa nazýva aj „ Kráľom Balatonských vrchov“ nakoľko je obklopený krásnymi vinicami. Podľa niektorých zdrojov, vysádzali na svahoch kopca vinnú révu už v štvrtom storočí pred naším letopočtom Kelti.

V tomto krásnom okolí, obklopenom plážami, oddychovou zónou s ľahkým prístupom k samotnej vode Balatonu, po bohatom a úspešnom, kultúrnom podujatí sme sa rozlúčili s milými hosťami a šťastní z krásne prežitého dňa sme sa vracali do svojich domovov.

Alica Štefanková

Jubilanti II. a III. štvrťroku

50 rokov oslávili: Peter Suja, Mgr. Ingrid Hrdinová, Tatiana Čeligová, Václav Bihari, Karin Gálová, Jozef Slovák, Richard Kiko, Štefan Šantavý, Roman Kováč, Zlatica Volárová, Jana Blíziková, Andrea Kudryová, Katarína Jančiová, Mário Látečka, Ivona Mihóková, Jaroslav Bíro, Martin Cocher, Eleonór Miliczka, Pavol Kostolník, Ivona Caponi, Helena Kostolníková, Ivan Minarčíny, František Sabo, Klaudia Hunková, Peter Nevidanský, Róbert Funfálek, Anna Vilhemová, Anna Billová, Ľudovít Formel, Dagmar Privalincová, Peter Zahnáš, Jozef Králik, Peter Ďuran

55 rokov oslávili: Ing. Pavol Galko, Mária Fábryová, Zlatica Vöröšová, Jozef Jančík, Peter Skaličan, Ing. Stanislav Šantavý, Soňa Kiková, Ing. Angelika Košovanová, Ing. Ivan Ferencz, Ivan Minár, Peter Mikulášik, Beáta Balázsová, Tatiana Orglerová, Gejza Szabó, Maroš Kiko, Miroslav Lauko, Mária Bajáková, Anna Hatalová, Iveta Meze-

yova, Richard Učeň, Beáta Behúlová, Ľuboš Javor, Dagmar Hlaváčová

60 rokov oslávili: Milan Rigo, Eva Buchová, Alena Miková, Ľubica Kišová, Alena Solčanová, Ivan Bíro, Gabriela Remenárová, Daniel Paco, Roman Vilhem, František Klačman, Ing. Ivan Fúska, Eva Homolová, Peter Slovák, Peter Mikula, Miloš Ivančík, Peter Fúska, Anna Biharyová, Miroslav Marcij, Zdenka Bódiová, Jozef Ábel, Igor Upohlav,

65 rokov oslávili: Irena Chudiaková, Viera Verešová, Juraj Ábel, Helena Lakatošová, Dušan Lacuška, Magdaléna Vavrinová, Marta Mikulová, Dušan Vindiš, Božena Miklová, Jozef Varečka, Peter Mezey, Helena Slováková, Ladislav Mikula, Zlatica Šelméciová, Katarína Slováková, Veronika Štefanková, Tibor Koubek, Anna Šranková.

70 rokov oslávili: Jaroslav Bojda, Ing. Juraj Štefanka, Mária Bartošová, Slavomír Šatura, Barbora Stojková,

Anna Šípošová, Mgr. Zita Ševčíková, Marián Podhradský, Anna Rybanská, Anna Králiková, Katarína Sokolová, Ivan Balko, Anton Školník, Margita Baráthová, Ľudmila Kubincová, Anna Stanová, Anna Štefanková, Jozef Hubert, František Kubinec, Margita Hunková, Anna Bernáthová

75 rokov oslávili. Zita Babulicová, Stanislav Šantavý, Elena Sokolová, František Žákovič, Eva Szorádová, Mária Musterová, Mária Štefanková, Mária Lendelová, Emília Beláková, Oľga Spáčová, Edita Bašová, Helena Lauková, Mária Červenková

80 rokov oslávili: Eva Urbániková, Jozefína Lauková, Mária Ševčíková, Ivan Karas, Štefan Lauko,

85 rokov oslávili: Jaroslav Štefanka, Anna Poláčiková

91 rokov oslávili: Pavlína Lauková, Veronika Štefanková,

95 rokov oslávila Irena Králiková

92 rokov oslávila Mária Almášiová

Okienko do kuchyne

Fazuľová polievka z kotlíka

Suroviny:

1ks údené bravčové koleno, 250g strakatá fazuľa, 3ks bobkový list, 1ks mrkva, 1ks petržlen, 1/2 ks zeler, 1 zväzok petržlenová vňať, 1ks cibuľa, podľa chuti soľ, podľa chuti mletá červená paprika, 1PL masť, 200ml smotana, klobása

Postup:

Na bravčovej masti v kotlíku si ošmahame cibuľu, ale nie až také množstvo ako na guláš. Ešte pokiaľ dusíme cibuľu, pridáme koreňovú

zeleninu (mrkva, petržlen, zeler) a podusíme spolu aj pol hodinu. Potom pridáme červenú papriku a následne údené, zalejeme vodou, pridáme gulášové koreniny (soľ, bobkové listy, čierne korenie celé) a varíme cca 2-3 hodiny. Asi po 1,5hodine pridáme fazuľu, kto chce môže aj klobásu. Na konci niekto zahusťuje zápražkou. Zelenina sa nám pekne rozvarí a všetko zahusťí.

Pečené koleno na pive

Suroviny:

1ks bravčové koleno, 6 strúčikov cesnaku, soľ, 1PLmletého čierneho korenia, 5ks, celého čierneho korenia, 3ks cibule, 1/2 liter čierneho piva

Postup:

Použiť môžeme buď údené koleno alebo aj čerstvé koleno. Koleno vložíme do hrnca s horúcou vodou, pridáme korenie mleté aj celé, trochu osolíme (len ak je neúdené), pridáme očistenú cibuľu, ktorú prekrojíme na polovicu a taktiež pridáme cesnak, ktorý sme pred tým olúpali. Koleno varíme asi 1,5 hodiny.

Koleno vyberieme necháme niekoľko minút vychladnúť. Potom koleno buď vykostíme alebo ho

upečieme s kosťou. Na plech položíme koleno, kožu trochu môžeme narezať do kríža a vložíme ho do rúry. Pečieme pri teplote 180 stup-

ňov. Počas pečenia často polievame a podlievame čiernym pivom.

Ku kolenu pridáme neolúpaný cesnak.

Sypaný tvarohový koláč s broskyňami

Suroviny:

Cesto - 350g polohrubá múka, 150g kryštálový cukor, 1 balíček kypriaci prášok, 180g maslo (na vrch)

Tvarohová plnka: 500g jemný hrudkovitý tvaroh, 1 balíček vanilkový cukor, 2PL kryštálový cukor, 1 balíček Zlatý klas, 2ks vajce, 300g mlieko

Ďalšie suroviny: : 5ks broskyne (čerstvé alebo kompót), trochu masla na vymastenie plechu

Postup:

V miske spolu premiešame múku, kryštálový cukor a kypriaci prášok. Polovicu sypkej zmesi nasypeme na dno menšieho, hlbšieho plechu (33x23 cm), ktorý sme vymastili maslom.

Plnka: v miske spolu vyšľaháme tvaroh, kryštálový a vanilkový cukor, vajcia, zlatý klas a nakoniec primiešame mlieko.

Plnku navrstvíme do plechu (na prvú polovicu sypkej zmesi), na vrch pokladáme na plátky pokrúpané broskyne a všetko zasypeme zvyškom sypkej zmesi.

Studené maslo pokrújame na kocky, ktoré rozložíme na vrch koláča

a takto ho uložíme do chladničky na 12 hodín. Môžeme ho upiecť aj hneď, ale koláčik bude lepšie držať tvar, ak ho necháme postáť v chlade. Neskôr sypaný, tvarohový koláč vložíme do rúry a upečieme na 180°C, zhruba 40 minút.

Humor

☺ Príde Slovák do obchodu v Prahe a vraví:

„Dajte mi to lano.“

„Co???“

„No, dajte mi to lano!“

A ukáže na druhý regál.

„Jo, vy myslíte provaz.“

„No jasné, že je pre mňa, ty debo, pre koho by asi bolo!“

☺ Pani sa obrátila k mužovi, ktorý sedí za ňou v kine:

- Neprekáža vám moje veľké pero v klobúku?

- Ani najmenej. Ten, čo sedel na tomto mieste predou mnou, ho už odstrihol.

☺ Tanečný parket, zábava v plnom prúde. Slečna slastne šepká mládenkovi s ktorým tancuje:

- Viete, moje srdce je rozpálené ako Sahara.

- To vidno, tancujete ako ťava.

☺ Príslovia dnešnej doby:

Kto sa veľa pýta – málo googli.

Čo na srdci – to na Facebooku.

Ako sa do chladničky volá, tak sa z váhy ozýva.

Výroky slávnych

„Nikdy nepodceňujte silu hlúpych ľudí vo veľkých skupinách.“

Geogra Carlin

„Všetci vieme, že svetlo putuje rýchlejšie ako zvuk. Preto niektorí ľudia vyzerajú chytré, kým pred vami neprehovoria.“

„Jedna osoba nemôže zmeniť celý svet, ale Ty môžeš zmeniť celý svet jednej osoby.“

Albert Einstein

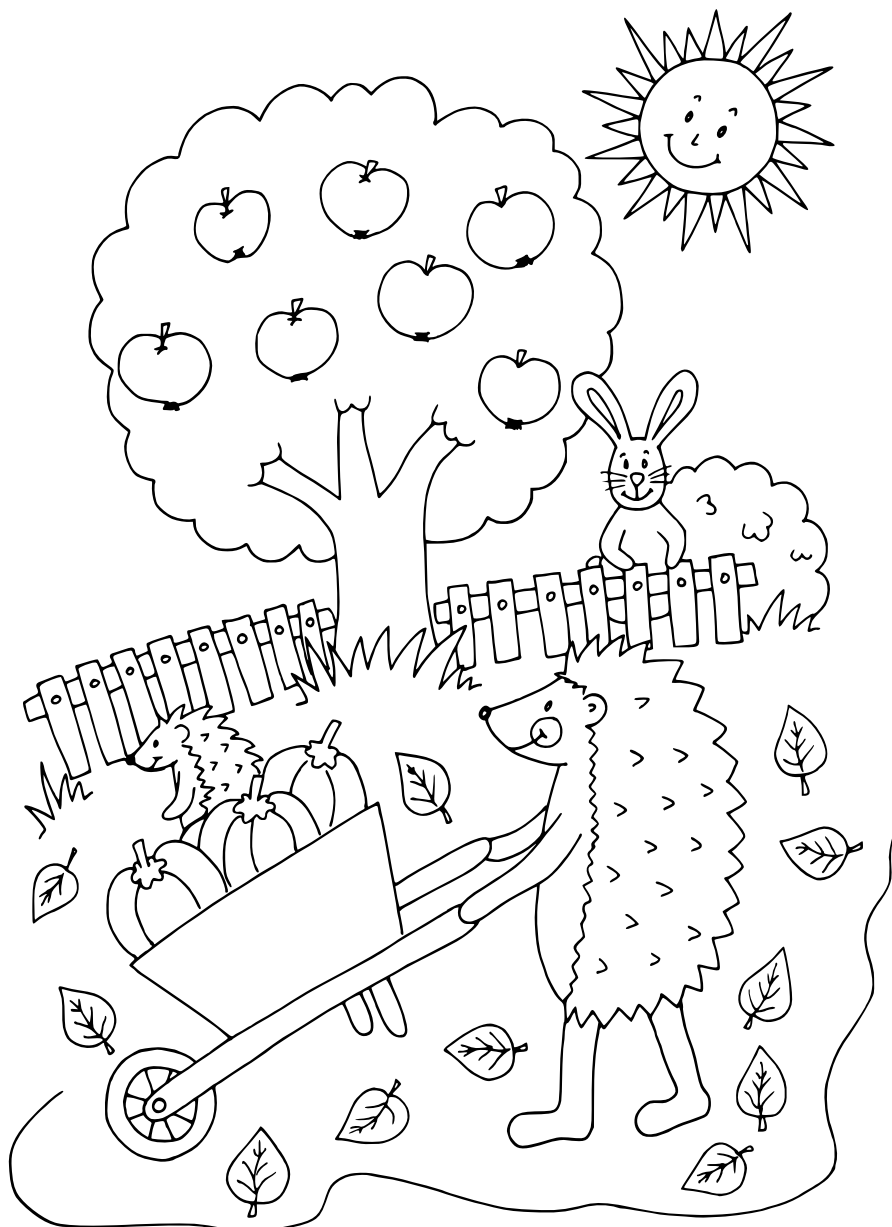
„Živíme sa tým, čo dostávame, ale svoj život si vytvárame tým, čo dávame.“

Winston Churchill

„Šťastné miesto je tu. Čas byť šťastný je teraz. Radosť nie je vo veciach. Je v nás.“

Wilhelm Richard Wagner

Omaľovánka

Hádanky

- Na jar potešenie, v lete ochladenie, v jeseň obživenie, v zime oteplenie. morts
- Po hore sa túlalo, ako šidlo bodalo, v hore sa najedlo i domov donieslo. žej
- Biela som, keď sa narodím, odrastená bývam zelená a na starosť červená alebo čierna, a hoci mám srdce ako kameň, predsa ľúbi ma mladý i starý. aňšereč
- Nemá rúčky, nemá prsty, zato strúčky drží v hrsti. kansec
- Sukne, sukne, samé sukne, zaplače, kto na ne kukne. aľubic

LUŽIANSKE NOVINKY

Obecný štvrťročník. Vydavateľ: Obec Lužianky, Rastislavova 266, 951 41 Lužianky, t. č. 037/7783469, IČO 34003517.
Registračné číslo EV 3466/09, ISSN 1338-9017.

Šéfredaktor: Jozef Bojda
Redakčná rada: Milan Cabánek, Mgr. Alžbeta Rigová